САДРЖАЈ

Извештај са изборне Скупштине:
Павловић поново председник ..... 2 - 5

Телеком:
Држава мора остати највећи појединачни акционар! .... 6 - 8

Актуелно:
Започет процес колективног преговарања 9

Економија:
Плате обезвређене слабљењем динара 10

Одржана редовна Скупштина КСС:
На корак до репрезентативности ..... 12 - 13

Од броја до броја:
Прва пошта, Први мај и друге приче 14

Јубилеј:
Пошта као део историје Србије 15

Безбедност и здравље на раду 16

Вишак запослених:
Која су моја права ..... 18 - 19

Закон о спречавању злостављања на раду ..... 20 - 23

Поштаров лет:
Немој, па се не бој! ..... 24 - 25

Лист Синдиката ПТТ Србије
(излази једанпут у три месеца)

Издавач:
Главни одбор Синдиката ПТТ Србије

Председник Издавачког савета:
Благоје Свркота

Главни и одговорни уредник:
Милорад Будимир

Редакција:
Београд, Косовска 47, Телефон (011) 3248 419
Факс: (011) 3223 413

Интернет:
www.sindikat-pttsrbije.org.rs

Електронска пошта
sindptt@bitsyu.net

Тираж: 2000 примерака

Примерак бесплатан

Штампа:
ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“ - РЈ „Хибридна пошта“

Реч уредника

Поштоване колеге, пред вама је 156-ти број Поштара у коме смо се потрудили да вам пренесемо сва битнија дешавања на синдикалној сцени и у Предузећу.

У овом броју можете прочитати извештај са изборне Скупштине Синдиката ПТТ Србије али је свакако тема овог броја најављена продаја Телекома. То је одлука са непредвидивим и далекосежним последицама за наш систем али и све грађане, па су и активности у вези са тим многобројне.

Велики посао нас чека око потписивања Колективног уговора, па смо и тој теми указали дужно поштовање.

Посетили смо Агенцију за поштанске услуге и интересовали се за најављену либерализацију, рад на законској регулативи и тражили да се санкционише нелегална конкуренција.

У овом броју вам представљамо и Закон о забрани злостављања на раду који је недавно усвојен у Скупштини Србије.

Како је ово ипак летње издање у њему се нашло места и за „лаганије“ теме и извештаје наших дописника о дружењима и излетима у организацији наших синдикалних активиста. Ту је и извештај са Радно - спортских такмичења у Кладову, као и подсећање на значајан јубилеј који обележавамо ове године – 170 година поштанског саобраћаја у Србији.

Драго нам је да све више наших колега узима учешће у стварању Поштара, што свакако утиче на његов квалитет. Пишите нам, критикујте, предлажите – ово је ваш лист.

СИНДИКАТ ПТТ СРБИЈЕ
ПТТ

СЕДМА ИЗБОРНА СКУПШТИНА СИНДИКАТА ПТТ СРБИЈЕ

Павловић поново председник

– Трећи мандат заредом Скупштина поверила Александру Павловићу – Потпредседник Синдиката Славко Топалов, који је уједно и председник Скупштине – Бранко Калајановић добио други мандат на функцији секретара Синдиката – Скупштина донела Резолуцију о ставовима Синдиката поводом намере да се продају акције Телекома – Верификовани мандати Надзорном и Статутарном одбору – Усвојен Извештај о материјално-финансијском пословању Синдиката ПТТ Србије

Велико интересовање владало је за VII изборну Скупштину Синдиката ПТТ Србије, одржану 23. и 24. априла 2010. године на Златибору, у хотелу „Вис". Од 89 делегата дошло је њих 88, како би учествовало у доношењу битних одлука за наредни четворогодишњи мандат.

Велико интересовање: Чланови Скупштине Синдиката ПТТ Србије

У раду су, као изабрани чланови Скупштине, учествовали Весна Башић, Звонко Курчубић, Дејан Ружић, Златко Фабијан, Славко Топалов, Витомир Глишић, Владимир Стојановић, Драган Станковић, Вишња Станојевић, Новица Водовар, Горан Чулајевић, Горан Лазић, Милорад Будимир, Зоран Дуњић, Зоран Аксентијевић (уместо Вељка Видића), Милутин Радовановић, Весна Тодоровић, Иван Стајић, Дарко Радовановић, Бошко Жерађанин, Драган Радојевић, Предраг Палада, Марко Младеновић, Саша Томовић, Драган Димитријевић, Лела Шмит, Новица Пејковић, Славица Терзић, Славко Бркић, Горица Настић, Слободан Папић, Владимир Стојановић, Радоје Ђермановић, Драган Давидовић, Живка Бошковић, Алекса Марковић, Милорад Белензадић, Ратко Ристић, Дарко Песлаћ, Далибор Тешендић, Бранко Недић, Жељко Крстић (уместо Марије Марковић), Нада Грубор, Гордана Корпонаић, Синиша Марков, Младен Марић, Благоје Свркота (уместо Перице Минарског), Владимир Малбашић, Снежана Миљковић, Томислав Јанковић, Виолета Јовановић, Раде Станишић, Душко Соломун, Драги Стевановић, Зорица Зец, Жељко Нецков, Дејан Поповић, Александар Павловић, Снежана Давидовић, Жаклина Симић, Косара Станковић, Милован Луковић, Александра Чолић (уместо Саше Матића), Вјера Петровић, Момчило Јелисавчић, Горан Новаковић, Зоран Лукић, Бранко Калајановић, Борислав Филиповић, Љиљана Миловановић, Драган Вуловић, Срђан Балошевић, Стојан Стојановић, Бојана Милојевић, Драган Јовановић, Видосав Пешић, Србољуб Дејковић, Срђан Цветковић, Слађан Ристић, Миладин Младеновић, Зоран Мићовић, Милорад Станојевић, Миодраг Ивковић, Радомир Јоцкић, Чедомир Стефанов, Славиша Каменовић, Бранко Воиновић и Живорад Ђелић. Недостајала је само, из оправданих разлога, Љиљана Миљковић из Синдикалне организације „Југомарка".

Ивица Цветановић - председник КСС-а обраћа се Скупштини

КОНФЕДЕРАЦИЈА СА ДВЕСТА ХИЉАДА ЧЛАНОВА

Скупштини се на самом почетку бираним речима обратио Ивица Цветановић, председник Конфедерације слободних синдиката. Поздравио је присутне и пожелео им успешан рад, уз напомену да Конфедерација има 200.000 чланова и да је то озбиљан фактор на који морају рачунати сви који доносе значајне одлуке за будућност запослених.

Председник Синдиката ПТТ Србије Александар Павловић захвалио је делегатима и гостима на великом одзиву и интересовању за плодан и успешан рад Скупштине. У складу са чланом 28. Статута Синдиката ПТТ Србије, предложио је радно председништво: Милорада Будимира из СО Одржавање, Борислава Филиповића из СО Јагодина, Драгана Јова-

новића из СО Ниш и Ратка Ристића из СО Нови Сад. Председавање је преузео Милорад Будимир.

Након тога су једогласно усвојени Пословник о раду VII (изборне) Скупштине Синдиката ПТТ Србије и дневни ред: избор радних тела и председника радних тела Скупштине (Комисије за верификацију мандата, записничара и два оверивача записника); верификација мандата чланова Скупштине Синдиката ПТТ Србије; избор председника, потпредседника и секретара Синдиката ПТТ Србије; разматрање и усвајање писаних предлога за измену и допуну Статута Синдиката ПТТ Србије; верификација мандата члановима Надзорног и Статутарног одбора на основу предлога регионалних скупштина; Извештај о материјално-финансијском пословању Синдиката ПТТ Србије.

Гласање у току

У Комисију за верификацију мандата изабрани су: Горица Настић из СО Смедерево, Живка Бошковић из СО Шабац, Снежана Миљковић из СО Сремска Митровица, Вјера Петровић из СО Ужице и Бранко Воиновић из СО Прокупље. Записничар је била Ирена Филиповић из Стручне служба Синдиката ПТТ Србије, а оверивачи Горан Лазић из СО Одржавање и Драган Вуловић из СО Јагодина.

Комисија за верификацију је констатовала да од укупног броја чланова Скупштине (89 чланова) седници присуствује 88 (57 чланова Скупштине и 31 председник Синдикалних организација). Верификовани су мандати свим члановима, чиме је дат легитимитет раду 7. изборне Скупштине.

ПОЗДРАВЉЕНЕ ДОБРЕ БЕСЕДЕ КАНДИДАТА ЗА ФУНКЦИЈЕ

Следила је најважнија тачка златиборске Скупштине: избор председника, потпредседника и секретара Синдиката ПТТ Србије. Изборну комисију су, на предлог Регија, сачињавали: Вишња Станојевић из СО Транспорт и прерада (Регија I), Витомир Глишић из СО Београд центар (Регија I), Гордана Корпонаић из СО Суботица (Регија II), Дејан Поповић из СО Краљево (Регија III) и Милорад Станојевић из СО Бор (Регија IV).

За председника Синдиката ПТТ Србије, по предлогу регионалних скупштина, кандидовани су Александар Павловић из СО Краљево и Драган Станковић из СО Транспорт и прерада.

(Било је замерки зашто Александар Павловић није поднео писани извештај о раду, на шта наводи Статут, али је он одговорио да је на регионалним скупштинама известио чланство о свом раду, да је у усменој форми истакао главне елементе протеклог периода и да посебно није желео да тим извештајем потенцира кандидатуру. Све је било решено наступом председнице Статутарног одбора Косаре Станковић, која је оценила да у овом примеру нема ограничавајућих момената.

Александар Павловић

У представљању свог изборног програма Александар Павловић се држао континуитета у свом раду и раду Синдиката, истичући велику снагу којом располаже наш Синдикат са 8799 чланова. Драган Станковић је потенцирао потребу за великим променама у стилу и начину рада Синдиката, као и да се мора очитовати ефикаснија борба за побољшање материјалног положаја запослених и укупних услова рада.

За потпредседнике Синдиката ПТТ Србије, по предлогу регионалних скупштина, на листи су се нашла два кандидата: Далибор Тешендић из СО Нови Сад и Славко Топалов из СО Београд центар. Изборни програм Тешендић је базирао на потреби модернијег и ефикаснијег деловања синдикалних организација и самих руководстава, као и да се даље побољша укупан систем информисања. Славко Топалов је изнео многе детаље и резултате синдикалног деловања у протеклом мандату, посебно осветљавајући рад у Управном одбору наше компаније. Изнео је чврсто уверавање да се добром координацијом и упорним и стручним радом може постићи још много више у наредном периоду, који неће бити нимало лак ни за запослене, ни за Синдикат у целини.

За секретара Синдиката ПТТ Србије, по предлогу регионалних скупштина, сачињена је листа од три кандидата: Зорица Зец из СО Кикинда, Бранко Калајановић из СО Чачак и Драган Радојевић из СО Земун.

Зорица Зец је истакла велики значај оперативног аспекта ове функције и везе руководства и базе, Бранко Калајановић се осврнуо на начин на који је обављао послове секретара у протекле четири године и на актуелне задатке Синдиката, а Драган Радојевић је указао на мноштво одговорних послова који стоје пред Синдикатом и пред будућим руководством. Након представљања, које је веома добро поздрављено од стране делегата јер су кандидати за највише синдикалне функције показали добро познавање стања у Синдикату и у Пошти, као и односе у друштву, приступило се тајном гласању.

Изборна комисија је, после пребројавања гласова, саопштила: Александар Павловић је добио 58, а Драган Станковић 30 гласова. Већином гласова, за председника Синдиката ПТТ Србије, изабран је Александар Павловић из СО Краљево.

Далибор Тешендић је добио 30, а Славко Топалов 57 гласова (1 неважећи листић), па је већином гласова за потпредседника изабран Славко Топалов из СО Београд центар.

Зорица Зец је добила 10, Бранко Калајановић 66, а Драган Радојевић 12 гласова. Већином гласова, за секретара Синдиката ПТТ Србије, изабран је Бранко Калајановић из СО Чачак.

Онда је новоизабрани потпредседник Синдиката Славко Топалов, на основу члана 28. Статута Синдиката ПТТ Србије, преузео вођење седнице Скупштине.

ИЗВРШЕНЕ ПРВЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ СТАТУТА

Четврта тачка дневног реда била је „Разматрање и усвајање писаних предлога за измену и допуну Статута Синдиката ПТТ Србије". Известилац је била Косара Станковић, председник Статутарног одбора Синдиката ПТТ Србије. Изнела је следеће примедбе:

Регионална скупштина Централна Србија је предложила измену у члану 43, ставу 2 Статута, тако да став гласи: „Надзорни одбор броји пет чланова који на својој првој седници бирају председника Надзорног одбора". Такође је предложила измене у члану 45, ставу 2 Статута, тако да став 2 гласи: „Статутарни одбор броји пет чланова који на првој седници бирају председника Статутарног одбора".

Синдикална организација Дирекција Предузећа је предложила следеће измене: у члану 30. тачка 7 треба да гласи: „Усваја Статут Синдиката ПТТ Србије, као и измене и допуне Статута"; у члану 46. у пасусу 3 треба да стоји: „Регионална Скупштина је орган Синдиката ПТТ Србије, организована на територијалном принципу организационе шеме Предузећа"; у члану 55. став 2 треба брисати.

У дискусији је учествовао Младен Марић из СО Суботица. Скупштина је једногласно усвојила измене и допуне Статута Синдиката ПТТ Србије.

У петој тачки дневног реда верификовани су мандати члановима Надзорног и Статутарног одбора, а на основу предлога регионалних скупштина.

Чланови Статутарног одбора су: Витомир Мирковић из СО Шабац (Регија I), Небојша Пауновић из СО Транспорт и прерада (Регија I), Младен Марић из СО Суботица (Регија II), Милован Луковић из СО Крагујевац (Регија III), Видосав Пешић из СО Ниш (Регија IV).

Чланови Надзорног одбора су: Љиљана Аврамовић из СО Дирекција Предузећа (Регија I), Славица Терзић из СО Панчево (Регија I), Миленко Бодирога из СО Нови Сад (Регија II), Горан Новаковић из СО Ужице (Регија III) и Срђан Цветковић из

РЕЗОЛУЦИЈА VII СКУПШТИНЕ СИНДИКАТА ПТТ СРБИЈЕ

Не пристајемо на квази аргументе!

Синдикат ПТТ Србије који заступа близу 10.000 чланова, радника Поште, забринут за судбину Телекома Србија и Јавног предузећа ПТТ саобраћаја „Србија" (а нарочито за судбину запослених у оба предузећа), овим путем се обраћа својим члановима, свим запосленима у Јавном предузећу ПТТ саобраћаја „Србија", као и грађанима Србије, и упућује захтев свим одговорним људима у нашој земљи да се преиспита став Владе Републике Србије у вези са новом приватизацијом компаније „Телеком Србија" а. д.

Одлука Владе Србије да се приступи продаји „Телекома Србија" је стратешка одлука од интереса за све грађане Србије, те сматрамо да би она морала да буде резултат консензуса свих заинтересованих страна, и као таква оптимална за садашње и будуће генерације грађана Србије.

Ми нисмо против приватизације, али смо против продаје 40 одсто акција Телекома, која аутоматски значи већинску приватизацију те компаније. Држава не мора имати апсолутни већински пакет како би контролисала компанију. Мудре државе разумеју стратешки значај телекомуникација, не одричу их се и настављају да их активно надзиру и утичу на њихову стратегију. Треба знати да је учешће Немачке у „Deutsche Telekom"-у око 32 процента, а Француске у „France Telecom"-у око 27 одсто. У оба случаја, државе су највећи појединачни акционари са битним полугама у одлучивању. Сматрамо да до сада од Владе Републике Србије, која је донела одлуку о продаји, нисмо чули ниједан ваљани разлог, нити прави аргумент за продају 40 одсто акција најбољег и најпрофитабилнијег српског предузећа.

Аргументи на које указујемо, а које подржава и стручна и шира јавност, иду у прилог чињеници да Република Србија треба да остане највећи појединачни власник компаније „Телеком Србија" а. д.

Такође, наш интерес је и да спречимо обезвређивање вредности акција малих акционара (запослених и бивших запослених), што ће се десити ако куповину изврши „Deutsche Telekom" и тиме, као већински власник, постане потпуно незаинтересован за њихову куповину!

Чланови Скупштине једногласно доносе одлуку да Синдикат ПТТ Србије, заједно са осталим чланицама Конфедерације слободних синдиката, предузме све расположиве мере синдикалне борбе у циљу одбране наведеног става.

Не пристајемо на квази аргументе за продају „Телекома Србија" а. д. који вређају нашу интелигенцију, знање и искуство!

Нећемо ћутећи гледати како се прави вероватно највећа грешка у приватизацији српске привреде, а до сада их је, признаћете, било превише.

СО Лесковац (Регија IV).

УПОЗОРАВАЈУЋЕ ПОРУКЕ ЗБОГ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ТЕЛЕКОМА

Извештај о материјално-финансијском пословању Синдиката ПТТ Србије поднела је Љиљана Аврамовић, председница Надзорног одбора. У дискусији су учествовали: Младен Марић из СО Суботица, Лела Шмит из СО Панчево, Бојана Милојевић из СО Ниш, Милутин Радовановић из СО Београдски венац и Весна Башић из СО Дирекција Предузећа. Извештај Надзорног одбора је усвојен већином гласова, уз 11 гласова против.

Након овога, за реч се јавио Дарко Радовановић из СО Београдски венац, који је рекао да се 28. април обележава као Светски дан безбедности и здравља запослених на раду. Тог дана се, широм света, промовише превенција повреда на раду и професионалних обољења У складу са тим, предложио је одржавање састанака свих пододбора за безбедност и здравље на раду у радним јединицама. Предлог је једногласно прихваћен.

У завршном делу седнице, председавајући Славко Топалов предложио је усвајање Резолуције VII Скупштине Синдиката ПТТ Србије, којом се Синдикат ПТТ Србије обраћа својим члановима, свим запосленима у Предузећу, као и грађанима, и тражи од Владе Србије да преиспита став у вези са новом приватизацијом компаније „Телеком Србија" а.д. Изражена је велика забринутост за судбину Телекома и Поште Србије и њихових запослених и изнети су аргументи који се односе на спречавање обезвређивања вредности акција малих акционара – запослених и бивших запослених. Чланови Скупштине су једногласно донели одлуку да Синдикат ПТТ Србије, заједно са осталим члановима Конфедерације слободних синдиката, предузме све расположиве мере синдикалне борбе у циљу одбране наведеног става.

Б. Свркота

Постепена либерализација

У склопу својих редовних активности, делегација Синдиката ПТТ Србије посетила је Републичку агенцију за поштанске услуге (РАПУС) и разговарала са председником Савета Драганом Ђорђевићем. С обзиром на стање на тржишту поштанских услуга, највише нас је интересовао рад Агенције, либерализација поштанског тржишта и сузбијање нелегалне конкуренције.

Разговори у Агенцији за поштанске услуге

Као што је познато, били смо приморани да јавно изразимо став Синдиката ПТТ Србије о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о поштанским услугама, који је недавно усвојен у Скупштини Републике Србије. Синдикат ПТТ Србије је својим амандманима посебно реговао на делове Предлога којим је било предвиђено спуштање лимита по цени и маси у домену резервисане поштанске услуге, што је сада у надлежности Агенције. Сматрали смо да инсистирање на неконтролисаној либерализацији штети интересима наше компаније (која је јавни поштански оператер), јер је тржиште још неуређено.

Господин Ђорђевић нам је рекао да је предвиђена постепена и контролисана либерализација на тржишту поштанских услуга, у складу са директивама Европске уније, препорукама Светског поштанског савеза и интересима Републике Србије.

У разговору је констатовано и да смо заједничким деловањем учинили много на побољшању Закона, али и да у њему има још пуно мањкавости на којима треба радити. Такође смо заједничким деловањем утицали на сузбијање нелегалне конкуренције, што је резултирало кривичном пријавом против једног од поштанских оператера који ради без дозволе – „Citymaila".

„Имамо одличну сарадњу са свим поштанским оператерима који су регистровани у Републици Србији и који раде у складу са Законом о поштанским услугама. Међутим, има и оних који раде без дозвола и крше Закон и наша је обавеза да реагујемо. Агенција је до сада, у склопу својих активности и из делокруга свог рада и надлежности, израдила пет правилника од којих су најважнији Правилник о општим условима за обављање поштанских услуга, Правилник о стандардима квалитета за обављање универзалне поштанске услуге и Правилник о одређивању тарифних ставова за универзалну поштанску услугу.

Агенција се сусреће и са мноштвом проблема. Недовољан је број инспектора који раде у ресорном министарству и контролишу рад поштанских оператера. Такође је велики проблем то што су казне за прекршаје биле ниске и што се „дивљим" поштанским оператерима више исплатило да плате казну и да наставе са радом мимо закона, него да свој рад ускладе са нашим прописима", рекао је Драган Ђорђевић.

Наш утисак након разговора је да се полако уводи ред на тржишту поштанских услуга, што је свакако за похвалу.

СИНДИКАТ ПРОТИВ НАЈАВЉЕНЕ ПРОДАЈЕ 40 ПРОЦЕНАТА АКЦИЈА ТЕЛЕКОМА

Држава мора да остане највећи појединачни акционар

Одлука Владе Србије да се приступи продаји „Телекома Србија" а. д. је стратешка одлука од интереса за све грађане Србије, те сматрамо да би она морала да буде резултат консензуса свих заинтересованих страна, и као таква оптимална за садашње и будуће генерације грађана Србије. Мудре државе разумеју стратешки значај телекомуникација, не одричу их се и настављају да их активно надзиру и утичу на њихову стратегију.

Као што смо у уводнику и најавили, тема овог броја је Телеком и најављена продаја 40 одсто акција те компаније које су сада у власништву Поште. То је одлука са непредвидивим и далекосежним последицама по пословање наше компаније, па не треба никога да чуди што смо, као Синдикат, овој теми приступили веома озбиљно и што се на свим пољима и на сваки доступан начин боримо за интересе наше компаније и чланства.

Ипак, на почетку, треба истаћи наш званични став по овом питању. Синдикат ПТТ Србије није против приватизације Телекома, али сматрамо и боримо се да држава остане највећи појединачни акционар. Продаја 40 процената акција Телекома аутоматски би значила већинску приватизацију те компаније.

ПОДСЕТНИК

Да подсетимо, издвајањем телекомуникација из Јавног предузећа ПТТ саобраћаја „Србија" и формирањем компаније „Телеком Србија" а. д. у јуну 1997. године отпочела је приватизација Телекома и то тако што је 20 одсто акцијског капитала продато грчкој компанији ОТЕ, а 29 одсто холандском делу италијанског Телекома. Пошти, односно држави Србији, остало је 51 одсто. Неколико година касније, 2002, ПТТ је откупио тих 29 одсто акција од Италијана и наредних година отплаћивао кредит. Потом следи експанзија Телекома у региону. Одлуком ондашње Владе Србије, 2006. године, купљен је Телеком Републике Српске па М:Тел Црна Гора, зашта је, поново, подигнут кредит.

ИМОВИНА ТЕЛЕКОМА

Највећа вредност Телекома су његови претплатници: мобилних 5,8 милиона (од тога 1,3 милиона постпејд) и око 50.000 корисника 3Г мобилног интернета; фиксних 3 милиона, као и комплетна инфраструктура.

Ту је затим власништво од 65 одсто у „Телекому Српска" (власник 25 одсто акција је ПИО), власништво од 51 одсто у црногорском М:Тел-у, власништво од 50 одсто оптичког кабла у Црној Гори, који је постављен са Железницама Црне Горе, власништво над фирмом „Телус" која обавља послове одржавања хигијене и обезбеђење објеката за Телеком и Пошту. Телеком поседује и девет МТС пословница на најбољим локацијама у већим градовима Србије.

Мада је приватизација Телекома отпочела давно, још увек није решено питање власништва над некретнинама. Наиме, Телеком и ПТТ се налазе у заједничким објектима у целој Србији. При томе, у те некретнине новац су улагали ПТТ и друштвено политичка заједница, данас локална самоуправа. Дакле, поставља се питање ко је власник некретнина које користи Телеком?

ВРЕДНОСТ ТЕЛЕКОМА

Тржишна вредност акција Телекома Србије сигурно је знатно већа од свих процена које су разни стручњаци износили у јавност ових дана. Они који износе конкретне цифре и потпуно неутемељене процене вредности акција акционарског друштва, морају да буду свесни сопствене одговорности за евентуално нанету штету. Телеком Србије није друштвено нити јавно предузеће, него акционарско друштво, због чега је Закон о приватизацији на њега непримењив, па никако не може бити говора о приватизацији друштва, већ о продаји одређеног дела његових акција.

Није само јасно да ли се ради о исхитреним или „диригованим" проценама, али је јасно да неко има интерес да се Телеком прода што јефтиније. Тиме се наноси штета самој компанији, њеним акционарима

и грађанима Србије, који ће ускоро и сами постати акционари.

Очигледно је реч о великој грешци јер потенцијалним купцима се сугерише са коликим износом би продавац, у овом случају Влада Србије, био задовољан приликом продаје. У овој ситуацији, када се тако несмотрено пушта пробни балон, сасвим је свеједно да ли ће се сутра акције Телекома продавати директном погодбом или на тендеру.

Тешко је наћи демократску и тржишно оријентисану државу и привреду у којој власт „одокативном" методом одређује шта и по којој цени треба продати, па то још саопшти јавно пре него што се преиспитају и донесу званичне одлуке. Премијер и министри у Влади Србије на часу економије, изгледа, нису научили један од основних постулата тржишне економије: кад је криза ништа се не продаје – онда се купује, а продаје се тек када је ситуација стабилна.

Сва ова дешавања у најмању руку изазивају сумњу.

АКЦИЈЕ ЗА (НЕ)ПОЗНАТОГ КУПЦА

Да би се продало нових 40 одсто акција, ПТТ Србије треба да се одрекне 80 одсто власништва над Телекомом у корист државе. Пре тендера, такође, треба утврдити тачан износ акција које припадају грађанима по основу поделе бесплатних акција (укупно 15 одсто) и тачан износ, број и проценат акција који припада запосленима и бившим запосленима у Телекому и ПТТ Србије. Процене су да је реч о 12 одсто акција јер, до данас, није утврђен тачан проценат.

Интересантно је да се нико од званичника, набрајајући заинтересоване купце, није оглашавао по питању евентуалног права прече куповине, које „Deutsche Telekom" има на основу власништва над акцијама у грчкој компанији OTE.

Ипак, оно што нас посебно брине у овом сценарију продаје Телекома (не)познатом купцу је чињеница да би се обезвредила вредности акција малих акционара (запослених и бивших запослених) што ће се десити ако куповину изврши „Deutsche Telekom" и тиме, као већински власник (60 одсто акција), постане потпуно незаинтересован за њихову куповину.

АРГУМЕНТИ ЗА ПРОДАЈУ

Они који заступају продају кажу да је, и поред светске економске кризе, ово погодан тренутак за продају Телекома Србије, јер тржиште телекомуникација само може да се развија и доноси профит, па би се за националног оператера могла добити добра цена и ове и наредних година. Влада Републике Србије планира да формира посебан буџетски фонд из којег ће се средства од продаје улагати у значајне инфраструктурне пројекте.

Кажу и да ће улагања у телекомуникације бити већа, да ће сервиси бити разноврснији и бољи и да ће грађани Србије имати корист од продаје.

Све ово су квази аргументи који вређају нашу интелигенцију, знање и искуство.

АРГУМЕНТИ ПРОТИВ ПРОДАЈЕ

Сматрамо да до сада нисмо чули ниједан ваљани разлог, нити прави аргумент за продају 40 одсто акција најбољег и најпрофитабилнијег српског предузећа од Владе Републике Србије, која је и донела одлуку о продаји. Аргументи на које указујемо, а које подржава и стручна и шира јавност, иду у прилог чињенице да Република Србија треба да остане највећи појединачни власник компаније „Телеком Србија" а.д.

Треба знати да је учешће Немачке у „Deutsche Telekom"-у око 32 одсто, односно Француске у „France Telecom"-у око 27 процената. У оба случаја су државе највећи појединачни акционари са битним полугама у одлучивању. Такође, наш је интерес и да спречимо обезвређивање вредности акција малих акционара (запослених и бивших запослених).

Аргумент владе да се није довољно инвестирало у телекомуникације не стоји. До сада је Телеком годишње, у просеку, инвестирао по 200 милиона евра, а следеће године су планиране инвестиције од 230 милиона евра. Од свог доласка у земље у окружењу, немачки Телеком није нигде инвестирао више од 100 милиона евра, што је далеко мање од онога што чини Телеком Србије.

Често се Телеком критикује због постојања „двојника" у фиксној телефонији којих има свега два одсто. Такође, квалитет услуга у земљама где је дошао „Deutsche Telekom" је исти или лошији од услуга Телекома Србије, а цене су од пет до 40 пута више него у Србији. Технолошки вишак у свим компанијама које су купили Немци био је од 50 до 80 процената запослених. Тако је у Словачкој без посла остало 8.000, а у Хрватској 5.700 радника.

Свему треба додати и чињеницу да је „Сити група", кандидат за приватизационог саветника Телекома, брокер „Deutsche Telekoma". Ово, наравно, не смета никоме из владе и нико се није огласио поводом очигледног сукоба интереса.

СТАВ СТРУКЕ И ЈАВНОСТИ

Приватизација Телекома Србије, по речима Александре Смиљанић, бивше министарке за телекомуникације и информатичко друштво и ванредног професора на Електротехничком факултету у Београду, била би лоша за Србију, јер би фирма која купи Телеком имала само један циљ – да максимизира профит и смањи број запослених. Може се очекивати и повећање цене телекомуникационих услуга и мање инвестиције. Она је подсетила и на писмо које су почетком априла ове године истакнути стручњаци и јавне личности упутили председнику Србије Борису Тадићу, тражећи одговоре, на једанаест питања:

1. Који стручњаци, наведени именом, презименом и референцама, су учествовали у изради студије оправданости продаје Телекома?

2. Какви су резултати анализе последица продаје одговарајућих компанија у суседним земљама, са становишта промене обима инве-

стиција, квалитета и цена услуга, запослености и развоја пратеће индустрије телекомуникација?

3. Због свог стратешког значаја, доминантни телекомуникациони оператори су државни у многим земљама: Луксембург, Белгија, Финска, Шведска, Норвешка, Италија, Словенија, Швајцарска... Какав разлог има Влада Србије да се понаша другачије од капиталистичких земаља са најбољим телекомуникационим системима?

4. У каквој сагласности је одлука о продаји комплетне телекомуникационе инфраструктуре Србије са реализацијом стратешких државних циљева дефинисаних у стратегијама развоја Републике Србије – Стратегија привредног развоја, Стратегија развоја информационог друштва, Стратегија развоја телекомуникација, Стратегија развоја Е управе, Стратегија интегрисаног управљања границом...?

5. Какви разлози стоје иза наизглед нерационалног понашања државе која 2002. поново откупљује 29 одсто власништва од Италијана, затим обавља значајне аквизиције у окружењу (Телеком Републике Српске и М:Тел Црне Горе) – да би сада све то „препустила" страном власнику?

6. Који су разлози за вишеструко повећање претплате без образложења, када је очигледно да ће се тиме, продајом доминантног оператора, новац прелити директно страном купцу из џепова грађана, државне управе, фирми, институција од јавног значаја?

7. Колико је очекивано смањење броја запослених у „Телекому Србија" а. д., Јавном предузећу ПТТ саобраћаја „Србија" и телекомуникационој индустрији?

8. Како држава планира да обештети онај део корисника Телекома који је деценијама уназад улагао средства у обезбеђење „техничких услова" за телефонски прикључак?

9. Технички факултети универзитета у Србији школују најбоље кадрове за област телекомуникација. Како ће држава, одричући се потпуно утицаја на развој телекомуникација у Србији, обезбедити њихов останак у земљи?

10. Како држава има намеру да обезбеди развој телекомуникација и телекомуникационе индустрије као индустрије будућности, након што отуђи телекомуникациону инфраструктуру, национални ресурс непроцењиве вредности, и телекомуникационо тржиште које обухвата готово све грађане Србије, предузећа, државну управу, војску, полицију, институције од јавног значаја?

11. Како држава намерава да спречи обезвређивање вредности акција малих акционара (грађана, запослених и бивших запослених) ако куповину изврши „Deutsche Telekom" и тиме, као већински власник, постане потпуно незаинтересован за њихову куповину?

Одговора нема.

СИНДИКАТИ ПРОТИВ ПРОДАЈЕ

Став Конфедерације слободних синдиката, у чијем саставу делују синдикати Поште и Телекома, је да Телеком мора да остане у већинском власништву државе.

То је интерес запослених у Пошти и Телекому, али и свих грађана Србије. Телеком је у претходној години, остварио нето добит од 15,5 милијарди динара, а највећи део тог новца је уплаћен у буџет Републике Србије. Од тих пара се исплаћују пензије и плате лекарима, професорима, војсци, милицији... Сваком добронамерном грађанину ове земље је јасно да се таква фирма не продаје. Добар домаћин никада не продаје највредније из куће.

Сматрамо да је било довољно неуспешних и сумњивих приватизација које за резултат имају велики број незапослених радника и још већи број њих на улицама. Синдикати који делују у Пошти и Телекому имају посебну одговорност према свом чланству и биће веома активни у овом процесу.

Сигурно је да нећемо ћутећи гледати како се прави вероватно највећа грешка у приватизацији српске привреде, а до сада их је, признаћете, било и превише.

МЕЂУНАРОДНА ПОДРШКА

Председник Већа поште и телекомуникација EUROFEDOP-а, европске федерације синдиката јавних служби, Манфред Виднер, приликом боравка у Београду дао је подршку синдикатима у настојањима да се одупру глобализацији и оваквом начину продаје српских телекомуникација.

„Радује ме што сам данас овде када се говори о продаји једне телекомуникационе мреже, и то немачком Телекому. Данас у свету важи правило да за све нас постоје ресурси, али неки су толико похлепни да им никад није довољно. Дојче Телеком је оријентисан пре свега на остваривање профита и то је показао у свим земљама где је куповао телекомуникационе компаније. Саветовао бих да, када се говори о продаји дела Телекома Србије, на самом почетку договорите социјалне мере у вези са продајом. Ми ћемо, као велика европска организација, покушати да утичемо на дешавања у Србији", рекао је Виднер.

ПОШТА У ПРОБЛЕМУ

Пре него што се на међународном тендеру прода Телеком неопходно је да се изврши пренос власништва, јер је Пошта сада власник 80 одсто акција те компаније. Наиме, Пошта Србије ће сада морати да подели имовину са „ћерком" због које је држава прилично занемаривала „мајку", а многим потезима наносила јој и директну штету. Приватизација Телекома значиће и комплетну реорганизацију Поште Србије и то у моменту када смо кренули у капитални пројекат изградње Главног поштанског центра и када очекујемо негативне резултате либерализације поштанског тржишта.

Познато је и да Телеком значајно учествује у оствареним приходима Поште, па се поставља питање самог функционисања наше фирме, а то очигледно не занима оне који воде ову државу и који би требало да воде бригу о интересима својих грађана, а не страних компанија.

И на крају питање које често чујемо ових дана – је ли у овој држави баш све на продају? Видећемо.

ЗАПОЧЕТ ПРОЦЕС КОЛЕКТИВНОГ ПРЕГОВАРАЊА У ПОШТИ СРБИЈЕ

Очекујемо договор до краја новембра

У просторијама Предузећа 26. маја одржан је први састанак преговарачких тимова репрезентативних синдиката и пословодства посвећен раду на новом Колективном уговору за Јавно предузеће ПТТ саобраћаја „Србија".

Чланови тима испред нашег синдиката су Александар Павловић и Славко Топалов, из Синдиката „Независност" Снежана Марковић и Тахир Адемовић, док су представници пословодства Гордана Симоновић-Живковић, Снежана Пановић, Милица Ћатић, Ксенија Божовић, Станка Ђокић, Владан Жарковић и Александар Гладовић.

Током првог састанка размотрен је иницијални предлог Анекса Колективног уговора који је сачинио тим пословодства, изнета су полазна становишта, акцентовани најважнији проблеми и дискутовани метод и рокови активности. Није прејудицирано да ли ће се рад финализирати израдом новог колективног уговора или анексом постојећег, што ће највише зависити од обима и карактера измена.

Колективно преговарање у току

Усаглашавање са Општим КУ

Тимови су се сложили око неопходности усаглашавања Колективног уговора са Општим колективним уговором који је, на жалост, тешко примењив за велике системе као што је наш. Наиме, Општи колективни уговор је популистички акт који је прављен за потребе одређеног политичког тренутка и тешко се може имплементирати у компанију као што је Пошта.

Преиспитаће се и одредбе за које се могу наћи адекватнија решења која не би умањивала базична права запослених, али би допринела отклањању одређених деформација која су уочена у пракси. Пословодство је отворило питања топлог оброка и регреса, дневница, накнаде трошкова превоза и солидарне помоћи.

Предлози Синдиката ПТТ Србије

Синдикат ПТТ Србије је поставио питање непостојања увида у сталне стимулације које дају директори организационих делова Предузећа. У склопу ове теме се отвара и питање коефицијената и потребе израде нове систематизације радних места. Такође, тражимо и бољи увид у исплате солидарне помоћи које се исплаћују из средстава Фонда солидарности Предузећа.

Покренули смо и питање коришћења годишњих одмора који се првенствено односи на поштоноше. Тражимо да се реши тај проблем јер, због недовољног броја извршилаца и непостојања могућности замене у доставним поштама, ти радници нису у могућности да остваре своје право које им је гарантовано Законом о раду. Очекујемо и да поштански технолози дају предлог како би се овај проблем превазишао.

Након усаглашавања ставова унутар Предузећа, следе преговори са тимом Владе Србије и они се морају окончати до краја новембра, јер постојећи Колективни уговор истиче крајем године.

УСВОЈЕН ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРАВУ НА БЕСПЛАТНЕ АКЦИЈЕ

Акције пре приватизације

Народна Скупштина Републике Србије усвојила 5. маја Закон о изменама и допунама Закона о праву на бесплатне акције и новчану накнаду коју грађани остварују у поступку приватизације. Овим изменама, запосленима, бившим запосленима и грађанима омогућава се да стекну акције без накнаде пре приватизације, уместо, како је то до сада било одређено, шест месеци након спроведене приватизације.

Синдикат ПТТ Србије и Конфедерација слободних синдиката покренули су иницијативу за наведене измене преко заједничке Комисије за измену и допуну закона и подзаконских аката везаних за остваривање права на бесплатне акције, у чијем раду учествују и представници Министарства економије и регионалног развоја. Усаглашен текст измена Закона након тога је усвојила Влада Републике Србије, а сада и Народна Скупштина Републике Србије.

Истрајним радом, кроз инсистирање на сталном социјалном дијалогу на свим нивоима, Синдикат ПТТ Србије и Конфедерација слободних синдиката су успели да наметну своје ставове и постигли да парламент усвоји наведене измене Закона, чиме је омогућена повољнија позиција и бољи економски ефекат за власнике акција – запослене, бивше запослене и грађане.

ОД ПОЧЕТКА КРИЗЕ СТАНДАРД НАШИХ РАДНИКА ОПАО ЗА 40, А КУПОВНА МОЋ ЗА ЧАК 60 ОДСТО!

Плате обезвређене слабљењем домаће валуте

Пад вредности динара и инфлација која је утицала на поскупљење основних животних намирница буквално су преполовили вредност наших плата, као и плата свих грађана Србије. Стручњаци процењују да је од почетка светске економске кризе, септембра 2008. године, животни стандард грађана пао за око 40 одсто, а куповна моћ за чак 60 процената!

Просечна плата у Србији је у септембру 2008. године износила 32.969 динара, што је, по тадашњем средњем курсу од 76,4 динара за евро, било око 430 евра. Према последњим званичним подацима Завода за статистику просечна плата у овој години у марту износи 33.508 динара. Средњи курс евра истог месеца био је 99,7 динара, па је тако просечна зарада 336 евра, што је за око 100 евра мање него септембра 2008 године. Пошто је динар додатно ослабио, мајске зараде грађана Србије још више су обезвређене.

И просечна плата у Пошти, која је одлуком владе „замрзнута", због пада динара сада је мања за око 100 евра. Још када се урачуна инфлација, имамо реалан пад примања за око 40 одсто! Поштански радници су од средње класе доспели на најниже гране. Са данашњом платом једино могу себи и својој породици да приуште најосновније ствари, храну, одећу и личну хигијену. О одласку у позориште или годишњем одмору ретко ко размишља.

То је страшан пад, поготово када се томе дода и раст цена на мало.

Пада промет у радњама

Тањи новчаник највише се осетио у трговинама где је промет знатно опао. Куповна моћ грађана од почетка избијања кризе опала за 40 до 60 одсто, јер људи купују само најосновније и оно без чега заиста не могу. Оно што је најтрагичније, јесте да се све више грађана окреће куповини на пијацама, без обзира на квалитет робе, јер су принуђени да купују тамо где им је јефтиније.

Највећи цех кризе плаћају „обични" грађани. Тако је корисник стамбеног кредита који износи 45.000 евра, у септембру 2008. године за рату од 336 евра издвајао 25.670 динара, а сада ће, због курсне разлике, морати да плати око 8.600 динара више, односно 34.272 динара.

Томе треба додати чињеницу да су минуси наших радника на текућим рачунима све већи, као и да се све више касни са отплатама рата за кредите.

Нема плана за спас динара

Иако је очигледно да је српски монетарни систем у највећој кризи од 5. октобра, власт као да нема никакав план за спасавање српске валуте! Спорадично се, продајом девизних резерви, бране превелике осцилације дневног курса, а одговорност се редовно пребацује у круг – Народна банка оптужује владу и обрнуто. Премијер Цветковић нас убеђује да треба да заборавимо на евро и да мислимо на динар, јер је то наша валута. Проблем је само што за тај исти динар свакога дана можемо купити све мање робе.

Докле ће грађани Србије (а и радници Поште са њима) моћи да трпе ово пропадање нико за сада не зна. Ако се настави са овим трендом пада динара, а наше плате и даље остану замрзнуте, незадовољство радника ће сигурно приморати синдикате да изађу на улице и покушају да нешто промене.

Нешто би тада требало да падне – курс или ...

Једнократна помоћ уместо раста плата и пензија

Последњих месеци смо слушали најаве од појединих министара из актуелне Владе да је време да се плате и пензије „одмрзну" што је давало разлога за оптимизам и радницима Поште чије су плате већ дуго „на леду" и поред чињенице да не припадамо класичном јавном сектору и да нисмо буџетски корисници. Ипак, након завршених преговора са делегацијом ММФ-а, уследила је вест да неће бити најављеног повећања плата и пензија. Уместо тога, објављено је да ће најугроженији слојеви друштва добити једнократну помоћ и да ће то бити исплаћено из дивиденди јавних предузећа.

Одмах смо затражили појашњења и добили уверавања да исплата зараде из добити, коју ускоро очекујемо, није доведена у питање и да ће се новац за једнократну помоћ одређеном сегменту становништва који су запослени у јавном сектору (искључујући јавна предузећа), пензионерима и корисницима социјалне помоћи, исплатити из других извора.

У сваком случају, вест да неће бити најављеног повећања плата и пензија, и поред чињенице да су најниже у региону, је отрежњујућа и говори нам у кавом је стварно стању српска привреда.

ПОКУШАЈ ДВЕ ПЉАЧКЕ У РЈ „КРУШЕВАЦ"

Храбре поштарке

Већ други пут ове године наше раднице у РЈ „Крушевац" успеле су да спрече наоружане нападаче да опљачкају пошту. Први пут је у марту то учинила Жаклина Симић, радница поште 37102, која се храбро супроставила нападачу и одбила да му преда новац, док се други случај догодио овог месеца у Паруновцу код Крушевца, где је благајница Вера Михајловић најпре одбила да отвори сеф, а потом је побегла из зграде. Пљачкаши су у оба случаја побегли без плена

Жаклина Симић нам је испричала да је пљачкаш ушао у пошту на крају радног времена: „У том тренутку на шалтеру смо биле управница Смиљана Радивојевић и ја. Пљачкаш ми је пришао и викао да му дам новац, уперивши оружје у мене. Посумњала сам да се ради о пластичном пиштољу, што ми је дало храбрости да му се супроставим. Видела сам да је збуњен мојом реакцијом, па сам наставила да вичем на њега и буквално сам га истерала напоље. Истини за вољу, и ја сам била наоружана – имала сам кишобран. Тек када је побегао, управница и ја смо схватиле шта се догодило. Позвале смо полицију, али нападач и поред чењенице да није био маскиран, до данас није пронађен."

Жаклина каже да се није уплашила, али да је касније размишљала о томе шта је могло да се деси: „Нисам могла да допустим да ме неко опљачка са пластичном играчком. У том тренутку сам реаговала импулсивно, али не препоручујем мојим колегиницама да следе мој пример, јер је могло и другачије да се заврши."

У другом случају, напад на пошту у Паруновцу извршен је у време паузе, када је непознати нападач извадио пиштољ и затражио новац од благајнице Вере Михајловић и њене колегинице која је радила на шалтеру.

„Пљачкаш није имао маску. Викао је да му дамо паре и држао је пиштољ уперен у нас. Заобишао је шалтер и ушао у службени део поште. Са својих 50 килограма нисам успела да га задржим. Он ме је вратима приклештио уз касу и тражио кључ. Одговорила сам да немам кључ од касе и да нема новца. У десној руци је држао пиштољ, а левом је покушавао да отвори касу", прича Вера Михајловић која у овој пошти ради 18 година.

Жаклина Симић

„Искористила сам тај тренутак и побегла кроз ходник. Изашла сам из зграде, повикала да је пљачка у току. Пљачкаш је побегао без плена и полиција трага за њим. Мој поступак је можда био опасан и неразуман, али ништа друго нисам могла да урадим", наглашава наша саговорница.

Поступци Жаклине Симић и Вере Михајловић свакако су, пре свега, одраз њихове личне храбрости и можемо само да им честитамо. Ипак, не препоручујемо да следите њихов пример, јер, како и саме кажу, тек после свега су биле свесне да је могло и другачије да се заврши. Људски живот је вреднији од свега и једино њега не можемо надокнадити и вратити.

Стигле униформе

Након отпочињања сарадње и потписивања уговора са Јумком из Врања о набавци службене одеће, решен је један од горућих проблема у нашој компанији. Значајну улогу у читавом поступку имали су и представници репрезентативних синдиката.

Дистрибуција је отпочела 7. јуна, на Дан ПТТ радника, и то поделом летње службене одеће за поштоноше и пост-експрес достављаче. Испоручене су мајице и кошуље са кратким рукавима, летње панталоне и качкети, док се испорука јакни очекује током лета. Синдикат је имао своје представнике током свих фаза уговарања и припреме за набавку. Испред Синдиката ПТТ Србије то је био Бошко Жерађанин, наш активиста који ради као поштоноша у РЈ Земун.

Према досадашњим реакцијама, квалитет и дизајн испоручене одеће је изузетан. Било је спорадичних примедби на летње панталоне, али пре свега због чињенице да су подељене у периоду високих температура када ниједан материјал није довољно добар и танак.

Према речима Жерађанина, домаћинским односом према читавом поступку набавке уштеђен је новац којим ће се купити службена обућа, што није било у плану за ову годину.

Добијени су и узорци понуђене обуће ради провере квалитета и давања мишљења, па се надамо да ће и овај посао бити спроведен у што краћем року и на задовољство наших радника којима је она намењена.

ОДРЖАНА РЕДОВНА ГОДИШЊА СКУПШТИНА КСС

На корак до репрезентативности

Седма редовна годишња Скупштина Конфедерације слободних синдиката одржана је 11. маја у Београду. Главне теме Скупштине су биле социјални и економски положај запослених у Србији, најава приватизације Телекома, као и репрезентативност КСС-а на републичком нивоу.

Седници су, поред чланова Скупштине, присуствовали и проф. Млађен Ковачевић из Научног друштва економиста Србије, Александра Смиљанић, бивша министарка за телекомуникације и информационо друштво, Жарко Милисављевић, председник Удружења малих и средњих предузећа, Ранка Савић, председник АСНС-а, представник Министарства економије и регионалног развоја и представник Привредне коморе Србије.

Радно Председништво Скупштине КСС-а

Положај радника у Србији

Ивица Цветановић, председник Конфедерације, реферисао је члановима Скупштине да је КСС на корак до добијања решења о репрезентативности на републичком нивоу. „Доказали смо да представљамо близу 200 хиљада запослених и наш је циљ да активно учествујемо у раду Социјално економског савета. На тај начин даћемо активан допринос у креирању социјалне политике и радити на побољшању економског и социјалног положаја радника које представљамо. У том циљу, формирана је радна група за превазилажење кризе и у њој је КСС узео активну улогу. И поред критика, сматрамо да је, у време када је радних места све мање и када су отпуштања радника свакодневна појава, дијалог са послодавцима и Владом Србије неизбежан и потребан", рекао је он.

Телеком

Главна тема Скупштине била је најава Владе Републике Србије да ће приватизовати Телеком тако што ће понудити на продају 40 процената акција тог предузећа. У циљу одбране става да је овакав начин продаје велика штета за све, анимирани су и стручна и шира јавност у Србији.

У расправи се могло чути да се резулатати досадашње приватизације српске привреде манифестују кроз гашење многих привредних грана и предузећа, кроз губитак великог броја радних места, презадуженост и економску зависност од светских финансијских институција и страног капитала. Очигледан је недостатак дугорочне стратегије развоја кључних сектора домаће привреде.

Синдикати окупљени око КСС-а захтевају од највиших државних органа – Народне скупштине Републике Србије и Владе Републике Србије, да штите националне и стратешке интересе Србије приликом доношења одлука о приватизацији великих државних система и јавног сектора.

Такође, приликом доношења одлука о могућој приватизацији стратешких сектора, тражимо најширу јавну расправу и уважавање мишљења најширих друштвених чинилаца и стручне јавности.

Извештај о раду КСС за 2009.

Извештај је направљен на основу планираних активности у 2009. години, који је Скупштина усвојила годишњим планом, и активности које су проистекле као последица светске економске кризе и њеног утицаја на привреду Србије, као и мера владе за сузбијање кризе које су директно утицале на стандард запослених у секторима које покривамо.

У оквиру законодавних активности, Конфедерација је покренула иницијативу за измену Закона о праву на бесплатне акције и новчану накнаду коју грађани остварују у поступку приватизације којом би запослени, бивши запослени и грађани стекли право на акције пре приватизације уместо, како је било регулисано законом, шест месеци након спроведене приватизације предузећа која су обухваћена законом. Реализација иницијативе се спроводила кроз рад заједничке комисије Конфедерације и Министарства економије и регионалног развоја.

Иницијативом за измену Зако-

на и покретањем рада заједничких комисија на основу споразума са Министарством економије и регионалног развоја, повећало се интересовање будућих власника акција за учлањење у удружења акционара (Удружење власника акција Телекома, Удружење власника акција ЈАТ-а), чијим омасовљењем КСС долази у позицију да постане незаобилазан фактор у преговорима са Владом Србије и да учествује у управљачким структурама ових предузећа као будући власник дела капитала.

Конфедерација је покренула и измене Закона о раду, али је због непостојања трипартитног дијалога у Србији као последице опструкције рада нелегитимних социјалних партнера и неактивности министарства на ову тему, поменута активност, од које не одустајемо, одложена за наредну годину.

Укључивање у рад Социјално-економског савета

На основу Закона о раду, Конфедерација је покренула процес преиспитивања репрезентативности постојећих социјалних партнера у Социјално економском савету Републике Србије. Одбор за утврђивање репрезентативности, коме је обавеза да поступи по захтеву и спроведе процедуру преиспитивања репрезентативности, вршио је опструкцију свих захтева.

После више послатих дописа министар Расим Љајић је донео одлуку о распуштању одбора и формирао комисију која ће поступити по Закону и покренути процес утврђивања репрезентативности свих заинтересованих социјалних партнера на свим нивоима у Републици Србији. Конфедерација је подржала ову одлуку министра као одговорног за функционисање свих органа његовог министарства.

Председништво Конфедерације је у међувремену, као и претходне године, наставило са стратегијом активног анимирања и укључивања нових синдиката чланица, у чему се и успело, јер се Конфедерацији прикључило још 10 синдикалних организација.

На овај начин КСС је досегла број чланова потребан за репрезентативност на нивоу Републике и поднела захтев Министарству рада за утврђивање репрезентативности. Настављени су разговори о прикључивању и других синдиката из јавног сектора и државне управе.

Сарадња са синдикатима и послодавачким организацијама

Конфедерација слободних синдиката је у прошлој години сарађивала са свим синдикалним централама у Србији, осим са УГС „Независност". Подржаване су све активности других централа које су биле усмерене да заштите интересе запослених, организацију протеста и законодавне активности. Оно што је значајно за КСС је да су нас колеге из других централа врло озбиљно схватиле и да пажљиво прате све наше активности и да, за разлику од предходних година када су нас етикетирали као грански синдикат, сада признају да смо централа на републичком нивоу.

Асоцијација малих и средњих предузећа и КСС су на скупштини у Врњачкој Бањи потписали споразум о заједничком деловању у време кризе. Заједничким активностима око репрезентативности смо убрзали распуштање одбора за утврђивање репрезентативности и покренули формирање кризног СЕС-а, као паралелног органа постојећем који не функционише и давали заједничке предлоге Влади Србије за превазилажење кризе и покренули формирање синдиката у овом сектору.

Текуће активности

Због недостатка социјалног дијалога између Владе Републике Србије и Конфедерације и због више различитих проблема са којима су се у току године сусретале чланице Конфедерације, влади је упућено више дописа, отворених писама и захтева за састанак. Добра комуникација је остварена са Министарством економије и регионалног развоја и покренут је дијалог са Министарством за рад и социјалну политику.

У последњем кварталу године, због најава представника владе о замрзавању зарада запослених у јавном сектору и у 2010. години, Конфедерација је, како би спречила да до тога дође, покренула медијску кампању, организовала конференцију за штампу и вршила константан притисак на владу. С друге стране, омогућила је већини својих чланица да са боље позиције уђу у преговоре око потписивања споразума и протокола са владом и менаџментом у вези са зарадама за своје чланове и остале запослене.

Потписивањем Општег КУ Министарство за рад и социјалну политику, односно влада је, заједно са осталим учесницима, онемогућила гранске синдикате да уђу у преговоре око потписивања гранских КУ и то баш у тренутку тешких негативних последица светске економске кризе по раднике у Србији.

Стављањем потписаног Општег КУ ван снаге у делу који се односи на материјални положај запослених, такозвани репрезентативни чланови Социјално-економског савета су показали сву немоћ успостављања правог социјалног дијалога на нивоу републике и још увек велику арбитражну улогу државе, што је Конфедерација оштро критиковала у својим саопштењима за јавност. Својим радом, Влада Републике Србије је показала да је готово увек на страни приватног капитала, а на штету радника.

У 2009. години КСС је направила и покренула програм образовања чланства. Ниво синдикалног образовања нашег чланства је врло низак, а за последицу имамо то да не постоји ни минимум солидарности када треба подржати друге, а да не говоримо о томе да треба ући у штрајк за друге. Сматрамо да само сталним образовањем можемо до достигнемо ниво солидарности европских синдиката (Грчке, Француске, Италије), тако да ће се ова активност наставити са циљем да што већем броју чланова и активиста омогућимо синдикално образовање.

ОД БРОЈА ДО БРОЈА

Прва пошта, Први мај и друге приче

Пише: Благоје Свркота

Навршило се 170 година од увођења јавног поштанског саобраћаја у Србији. У Београду је 25. маја / 7. јуна 1840. године, отворена прва пошта у Србији. Значајни датум се обележава читавим низом активности. Било је веома лепо на свечаности у Галерији САНУ. Велико је занимање за врхунска филателистичка издања и за репрезентативну монографију.

Добро изгледа и посао издавања крштеница, пасоша и других докумената на поштанским шалтерима пет градова, о чему је недавно изјаву (исто тако добро пропраћену) дао наш генерални директор Горан Ћирић. Како је истакао, циљ је да Пошта Србије са својом моћном мрежом од 1500 пошта у наредне две године покрије све локалне самоуправе – 173 општине и 23 града – и да „на неки начин прерасте у универзални административни апарат" на услуги грађана. Ту су, свакако, и електронски приступ катастру непокретности и други пројекти са – визијом.

Стварно, Пошта је увек била добар партнер и добар ослонац и за радништво и за сељаштво и за грађанство. Да не помињем поштену интелигенцију. Пошта је, да се присетимо, изнедрила моћне системе попут Поштанске штедионице и Телекома. Зеленкада и други некад првокласни угоститељско-туристички објекти такође више нису у њеном окрељу. Запослени у Пошти су, без сумње, добро радили, зараде добијали, али и доста, доста инвестирали и то врло зналачки.

Транзициони жал за прошлим временима није у моди, нит се чује, нити вреди. (Присетимо се, ипак: Није било тако давно када су хтели да продају и РТБ Басен Бор пошто-пото, па пошто нису успели, хвала Богу, данас у први план истичу велики значај „златног бакра".) Да не би испало да „кружим као киша око Ниша, а у Нишу суво": ПОШТА је са својом чувеном таблом, препознатљивим шалтерима и са добрим и вредним људима присутна у сваком кутку наше драге нам отаџбине. Са окретним менаџментом (за добре потезе синдикати дају значајну подршку), смишља најбоље путеве да би остала усправна на невеликој сцени успешних српских компанија. На пример: после две и по године од доласка новог тима на чело Поште, стигло је одобрење за изградњу Главног поштанског центра у Земуну и за прославу јубилеја расписан је јавни тендер за реализацију овог изузетно битног пројекта.

Актуелна продаја дела „Телекома Србија" изазвала је, на све стране, огромно интересовање. Синдикати се противе продаји „златне коке", ту је и наш Синдикат био врло изричит усвајајући Резолуцију на златиборској Скупштини, стручна јавност дели исто мишљење, али ће бити – како ће бити. Министри, како извештавају „разнобојни" медији, знају шта хоће: Верица Калановић тражи паре за неразвијена подручја, Јасна Матић за телекомуникације, Мркоњић за путеве и пруге, бизнисмени (да ли и они са оф-шор регистрацијама?) за јефтине кредите привреди... Због великих киша, поплава и клизишта ту су и водотокови.... (Заиста, брлог у водотоковима је као на океанима – пластика, грозан ли отпад, пластика опет и дуготрајни нерад, туга жива, да те срам поједе, нико скоро ништа годинама није мрдао... А бујице не бирају, људи су били очајни... Светлост је у тај кошмар унео министар Оливер Дулић, јасно отварајући широки фронт конкретне борбе против јавашлука и – отпада. Акција „Очистимо Србију" била је одлично организована и веома успешна 5. јуна, и како ми се чини трајаће дуже од једног дана).

Колико ли ће пара бити од продаје (ако ли је ускоро и буде) дела Телекома: Прижељкује се 1,5 милијарди ЕВРА. Сећам се да је скоро толико, али у ДМ било од прве продаје ТЕЛЕКОМА, па да је скоро толико, баш у ЕВРИМА било од продаје (са пратећим правима) МОБТЕЛА и да је то отишло у потрошњу – и тамо и овамо и овако и онако – и да је, ето, ствар опет дошла до наше „златне коке".

У Пошти је овај јун јако занимљив месец:

– Обележена је 170 годишњица од историјског почетка поште у Србији;

– Фонд солидарности у нашем Синдикату функционише непрестано и беспрекорно;

– Позајмица је помоћ без које се не може, зато је стигла по устаљеном „возном реду";

– Тринаеста плата, илити расподела из добити, биће, то је извесно, 30. јуна у размери 60 посто од 1,4 зараде, а онда после долази остатак од 40 посто;

– Радно-спортска такмичења завршена су за Дан компаније у Кладову на Дунаву, у одличном, слављеничком, ритму;

– Решење са летњом службеном одећом је закорачило на велика врата;

– Стимулативни одлазак, прва рунда, одвија се баш овог месеца, а у септембру је нова шанса;

– У нашем Синдикату се обављају многобројне активности – од базе до врха – на таласу задатака установљених на највишем скупу најодговорнијих синдикалних вођа на Златибору, кад су на функције председника, потпредседника и секретара изабрани Александар Павловић, Славко Топалов и Бранко Калајановић.

– Управо се праве нови планови и сагледавају ефекти међународне сарадње нашег Синдиката, након успешних посета делегација Турској и Грчкој.

Да не заборавимо, у међувремену нам се десио и Први мај, који је код нас карневалски прослављен: Роштиљ, паприкаши и друге ђаконије у природи, па то ти је. Изворни дух првомајског заноса и синдикални по-

кретач првомајског уранка више (да ли само наизглед и привремено?) не станују овде.

„У Србији има људи који су непристојно богати, а не зна се ни како су то богатство стекли", рекао је, 6. јуна, на седници ГО ДС Борис Тадић, лидер демократа и председник Србије. Он је навео да је највећи проблем домаће привреде незапосленост, као и да она највише дестабилизује Србију. Тадић је у Смедереву, како пише „БЛИЦ", поручио да би правосуђе требало да испита сва кршења закона у протеклих 20 година, али и да то не значи да су сви богати људи стекли новац на нелегалан начин.

Динар је, у односу на евро и долар добрано пао. Стотка више није доста. Динар је данас, 8. јуна, пао за још 33 паре, па је средњи курс евра 103,3427. НБС је продала, од 1. јануара, читавих 1,088.000.000,00 евра за одбрану курса.

Мало ли је?!

Цене не мирују.

Свињски грип више не помиње ни министар здравља.

Фудбалска грозница узима маха.

Упекла звезда, 36 степени.

170 ГОДИНА ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА У СРБИЈИ

Део историје Србије

Организовање поштанског саобраћаја на својој територији једна је од основних карактеристика државности и економског развоја друштва. Овог месеца навршава се значајна годишњица – 170 година од увођења јавног поштанског саобраћаја у Србији. Пошта Србије предузела је низ активности да свечано и достојанствено обележи овај јубилеј.

„Историја Поште на упечатљив начин одсликава историју Србије", рекао је Јован Ћирилов говорећи о монографији „170 година Поште Србије", чија је промоција одржана у Галерији Српске академије наука и уметности, одмах након отварања истоимене изложбе предмета из ПТТ музеја за који не крију речи хвале ни струка ни публика.

Отварању изложбе, поред домаћина, генералног директора Јавног предузећа ПТТ саобраћаја „Србија" Горана Ћирића, присуствовали су и Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј, у пратњи Преосвећеног викарног Епископа хвостанског Г. Атанасија, председник Владе Републике Србије Мирко Цветковић, министар културе Небојша Брадић, представници Војске Србије, дипломатског кора, цркава и верских заједница и бројни заинтересовани грађани.

На основу Хатишерифа – Султанове повеље из 1830. и 1833. године, Србија је остала у зависном положају од Турске, али је добила известан степен унутрашње независности и право уређења поштанског саобраћаја на својој територији. У одредби

која се односи на регулисање поште стоји: „Ако поменути народ нађе за потребу да, у свом посебном интересу, установи пошту за писма, власт моје Високе Порте неће му у томе сметати".

Пре 1840. године у Србији још није било организоване јавне поштанске службе, али при Кнежевој канцеларији постојала је курирска служба, која је преко гласника, који су се звали татари, преносила званичне поруке и писма по земљи. Ради бржег преноса поште, татари су користили мрежу мензулана – успутних станица на појединим путним правцима, у којима су могли добити храну, конак, одморне коње или пратиоце за даље путовање. Најважније мензулане налазиле су се дуж „цариградског пута", од Београда до Ниша. Преписка

са иностранством била је у надлежности Кнежеве канцеларије.

Са друге стране, поштански саобраћај за грађане није постојао, па су приватна писма стихијски преносили разни трговци, путници, гласници, а вероватно су и сами татари преузимали пошиљке ради додатне зараде.

Припреме за увођење јавног поштанског саобраћаја у Србији почеле су 1835. године, након доношења Сретењског устава, чијим је одредбама стављено у дужност Попечитељству унутрашњих дела „да заведе и уреди поште и управља њима". У складу са уставним начелима основана је комисија са нимало лаким задатком да, по узору на средњу и западну Европу, предложи систематско организовање пошта и јавног поштанског саобраћаја у Србији.

Године 1840, указом Попечитељства внутрених дела Пошта Србије је устројена по савременим стандардима тадашње Европе.

Овом приликом ПТТ „Србија" штампала је изванредну монографију „170 година Поште Србије", кроз коју се упечатљиво преплиће историја поште са историјом српског народа и његове културе.

НАУЧИМО НЕКЕ ВЕШТИНЕ УСПЕШНОГ ИЗБЕГАВАЊА И РЕШАВАЊА КОНФЛИКАТА

Сукоби на радном месту

Већина људи се повремено нађе у конфликтним ситуацијама. Обично су такви конфликти резултат неспоразума, различитих личних веровања и вредности, супротстављених интереса, незадовољених потреба или неспособности у изражавању сопствених осећања и мишљења.

Наћи се у конфликтној ситуацији и бити у могућности да се притом пронађе разумно решење може бити веома тежак задатак.У конфликтној ситуацији нема победника, јер победа би у том случају значила да је исход целе ситуације задовољавајући само за једну од супротстављених страна. Конфликте треба решавати.

Ако је реч о конфликту са људима са којима радимо, они могу да подстакну и друге проблеме на послу као што су: нетрпељивост међу колегама, смањена комуникација која самим тим лоше утиче на продуктивност.

Како долази до конфликта?

До конфликта долази када запазимо да друга особа негативно делује или би могла негативно да делује на циљеве који су нама битни. Када се ради о људима који су нам блиски, спремнији смо да решимо несугласице, како би задржали однос који нам је важан. Међутим, са људима са којима радимо ситуација је нешто другачија.

На послу најчешће нисмо у могућности да бирамо људе са којима ћемо да сарађујемо, нити да „изађемо" из ситуације која нам је непријатна. Колеге са којима радимо најчешће не познајемо довољно добро, али, с обзиром на то да је време које проводимо са њима неизбежно, пожељно је да задржимо ако не добар, онда бар послован однос. У таквој ситуацији, како бисмо преживели радни дан, били продуктивни, па чак и срећни на радном месту, важно је знати како да се поставимо дипломатски у комуникацији са њима и како да научимо неке вештине успешног избегавања и решавања конфликата.

Како решити конфликт?

На послу су људи у ситуацији да размењују идеје и улазе у расправе тако да су конфликти и несугласице практично неизбежни. Конфликти углавном значе да је људима довољно стало да одбране своје мишљење. Због тога би требало да научимо како да искористимо њихове позитивне аспекте и очувамо добре међуљудске односе. Зато, ако се већ свађамо – свађајмо се конструктивно. Извуцимо корист из конфликта. Гледајмо на конфликте као на ресурс, прилику за учење, раст и развој. Будимо креативни, отворени и покушајмо да пронађемо заједнички интерес са супротстављеном страном. Решење којим ћемо сви бити задовољни сигурно постоји, само га треба пронаћи. Трик је не дозволити да они бесконачно трају. Комуникација би требало да буде отворена, јасна, директна и конструктивна. Тиме олакшавамо другима да схвате нашу позицију и дајемо пример како желимо да и други разговарају са нама.

Конфликт је боље решити сада него касније! Конфликт се решава када настане јер временом само постаје горе.

Избегните бесну реакцију

Уколико је неко учинио нешто на шта смо се се наљутили или нисмо сигурни да смо разумели аспекат приче, немојмо одмах претпоставити да то неко ради намерно како би вас разљутио и изнервирао. Понекада стварно постоји добро објашњење за неке поступке које ваше колеге чине, чак и када вас они јако иритирају. Уместо бесне реакције љубазно упитајмо све што нам није јасно и замолимо за објашњење. Позовите колегу на разговор о спорној ситуацији и слободно реците шта је то што сматрате да је проблем. Можда ваш колега није ни свестан да проблем постоји јер ствари посматра на другачији начин. Исхитрени разговор у ходу неће ништа решити. Не допустимо да емоције утичу на посао. У стресним ситуацијама треба остати миран, сабран и конструктивно реаговати. А ако не иде, покушајте да поново сагледате ситуацију везану за проблем и можда ћете је видети у сасвим новом светлу.

Научимо да прихватимо различитости (разлике у мишљењу, култури, ставовима, полне разлике). Добар однос се гради на темељима међусобног поштовања и признавања свачије индивидуалности, са ставом да нема исправног ни погрешног културалног модела. Ако се разлике покушају само игнорисати, ствара се непријатна атмосфера. Не треба сви да размишљају исто, јер је различитост мисли и ставова оно што обогаћује тим и чини га успешним.

Извинимо се за своје грешке

Извинимо се за своје грешке. За конфликт је потребно двоје.То значи да морамо бити свесни да и ми сами имамо учешћа у неспоразуму. Извињење не значи да прихватамо сву кривицу, већ само онај део који смо допринели да се он настави. Од велике ће помоћи бити ако у тој ситуацији успемо да истакнемо зашто је нама стало да решимо проблем. Део решења је свакако и увид у последице конфликта уколико се он не реши, па би зато било пожељно да одредимо себи циљ ка коме ћемо се кретати током решавања конфликтне ситуације.

Уколико није могуће пронаћи решење које је задовољавајуће по обе стране, треба позвати посредника који ће помоћи да се ситуација реши.

По природи ствари, а и због чињенице да између послодавца и радника не постоји ни једна инстанца осим синдиката, често смо у ситуацији да као синдикални представници посредујемо у споровима. Овај текст је мали допринос „Поштара" едукацији синдикалаца, али и свих запослених у нашој компанији.

СВЕТСКИ ДАН БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Људски живот је највреднији

Светски дан безбедности и здравља на раду обележава се 28.априла. Тог дана се широм света промовише превенција повреда на раду и професионалних обољења.

Међународна организација рада, почевши од 2003. године, редовно спроводи кампању са циљем да се подигне свест и фокусира пажња међународне јавности на величину проблема безбедности и здравља на раду. Такође, МОР промовише стварање културе сигурности и здравља на раду, како би се на тај начин помогло смањење броја смртних случајева и повреда које се дешавају на радном месту.

Овај датум је такође и Међународни дан сећања на погинуле и повређене раднике који се, од стране синдиката, обележава од 1996.године. Сваке године, више од два милиона људи у свету умре од несрећа на радном месту или оболи од професионалних болести. Многе од тих смрти и болести се могу избећи уз ефективне превентивне мере које омогућавају да рад буде безбедан за све.

Изузетно је важно подизање свести и прихватање става да је свако од нас одговоран за заустављање повређивања и смртних случајева на послу.

Влада је одговорна за обезбеђивање инфраструктуре закона и услуга, националних превентивних политика , програма превенције и здравственог надзора за заштиту свих радника у свим секторима и занимањима, као и за организацију система инспекције који ће се спроводити у складу са професионалном безбедношћу и националном политиком.

Послодавци су одговорни да обезбеде услове да радно окружење буде безбедно и здраво. Овде је изузетно битна улога синдиката, одбора и пододбора задужених за безбедност и здравље на раду, као контролних фактора.

Радници су одговорни да сигурно раде, да се заштите на раду и да не угрожавају друге раднике.Такође, радници морају да познају своја права и да активно учествују у спровођењу превентивних мера.

У Србији сваке године на послу погине око 40 запослених, а око 1.000 њих се тешко повреди. У прошлој години тај просек је смањен, али не због ефикаснијих мера безбедности и здравља на раду, већ вероватније због смањене привредне активности услед кризе.

Министар рада и социјалне политике Расим Љајић оценио је да је људски живот највреднији и да „нема тих мера" које његово министарство неће предузети да смањи број смртних и општих повреда на раду. Љајић је, поводом Дана безбедности и здравља на раду, обећао да ће његово министарство повећати број инспекцијских надзора и да ће се оштро примењивати закон по ком се казне против послодаваца крећу до милион динара.

ПРАТИМО РАД ОБОРА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Приоритет - рад на терену

На својој 13-тој седници Одбор за безбедност и здравље на раду изабрао је за свог председника Бранка Калајановића, секретара Синдиката ПТТ Србије. Очекујемо да му се ускоро придружи и Дарко Радовановић из СО Београдски венац, као други члан одбора испред нашег синдиката.

Интересујући се за њихов рад сазнали смо да је тренутно актуелан рад на терену, односно, састанци са пододборима на нивоу регија, како би се разменила искуства и договориле даље активности.

На захтев репрезентативних синдиката, делегација Одбора је посетила пошту у Аранђеловцу и Поштански центар у Крагујевцу где је констатовано катастрофално стање по питању услова за рад запослених. Договорено је да се са представницима синдиката и директором РЈ Крагујевац, предузму заједничке активности према надлежним службама у Предузећу како би се планирала средства и потребни радови у циљу побољшања услова рада у тим објектима.

Сигурно је да постоји још мноштво наших објеката који не задовољавају основне услове за рад, али је битно започети процес и бити активан и доследан како би у догледно време сви простори били условни за нормалан рад. У циљу евидентирања таквих објеката очекује се већа активност пододбора по радним јединицама.

Одбор је учествовао и у активностима које спроводи Самостални сектор за управљање ризиком у циљу израде анти-стрес програма, како би се последице стресних ситуација услед разбојништава, тешких крађа и крађа, којима су изложени запослени у поштама, свеле на најмању могућу меру.

У склопу тих активности, Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије, одржао је презентацију анти-стрес програма за представнике запослених у ЈП ПТТ саобраћаја Србија.

Оно што је тренутно актуелно је рад наших људи на екстремно високим температурама. Одбор за безбедност и здравље на раду активно ради са представницима пословодства на изналажењу решења које би било прихватљиво за запослене а не би у већој мери реметило процес рада.

ВИШАК ЗАПОСЛЕНИХ

Која су моја права?

Технолошки вишак је појам који је одувек плашио запослене, а сада, у време економске кризе, врло се често спомиње. Став Синдиката ПТТ Србије је да у нашој компанији не постоји вишак запослених и да је за нас термин „технолошки вишак" неприхватљив. То, наравно, не значи да нисмо спремни да оштро одговоримо ако некоме ипак падне на памет да покрене ово питање, али подсећамо и да треба знати која су наша права у том случају.

Треба разјаснити да термин „технолошки вишак", иако је прихваћен у народу, потиче из ранијих прописа, док садашњи прописи користе израз „вишак запослених". Постати вишак значи да је потреба за вашим радним местом престала услед технолошких, економских или организационих промена у предузећу.

Да појаснимо: под термином „технолошке промене" подразумева се да је радно место постало неодрживо, односно непотребно,услед технолошких иновација које су уведене у фирму; „економске промене" означавају финансијске потешкоће, односно процену послодавца да је за њега финансијски немогуће да задржи досадашњи број запослених и стога прави реорганизацију радних места, затварајући она која сматра сувишним за успешан рад предузећа; „организационе промене" подразумевају било коју реорганизацију предузећа, на пример спајање фирми, одељења или самих радних места у циљу пословног просперитета.

Пре раскида уговора о раду

Обавезе послодавца зависе од укупног броја запослених у одређеном предузећу, као и од броја запослених који су проглашени вишком. Наиме, према члану 153 Закона о раду, уколико се ради о предузећу које запошљава више од 20, а до 100 особа, отпуштањем више од 10 запослених у току једног месеца, послодавац је у обавези да направи Програм решавања вишка запослених. Исти случај је и ако предузеће има између 100 и 300 људи и притом отказ добија 10 одсто или више запослених, као и ако предузеће запошљава преко 300 људи, а вишак постаје 30 или више радника. Програм је дужан да донесе и онај послодавац који утврди да ће доћи до престанка потребе за радом барем 20 запослених у периоду од 90 дана, без обзира на укупан број запослених.

Све већа гужва на шалтерима службе за запошљавање

Програм решавања вишка запослених је документ који, између осталог, треба да садржи разлоге престанка потребе за радом запослених, критеријуме на основу којих се утврђује вишак и који предлаже мере које ће бити, или су биле, предузете за решавање вишка запослених пре отпуштања. Програм доносе Управни одбор или директор, односно предузетник и може да се израђује у сарадњи са Националном службом за запошљавање. Послодавац је, такође, у обавези да уз овај програм Националној служби за запошљавање поднесе и доказ о сарадњи са синдикатом.

Ко постаје вишак?

Према Општем колективном уговору, члан 39, основни критеријум за одређивање тога ко ће бити проглашен вишком представљају резултати рада, односно остварени учинак запосленог у протеклих годину дана, који може да се мери на основу квалитета обављеног посла, самосталности у раду, иновативности, ефикасности рада и односа према раду, радним задацима и средствима рада, или другим критеријумима утврђеним нормативама и стандардима рада.

Следећи критеријум је имовинско стање запосленог и његове породице у претходних годину дана, а подразумева приход по члану домаћинства, као и тржишну вредност непокретности у поседу запосленог и чланова домаћинства. Предност при задржавању посла имају они запослени који су слабијег имовинског стања.

Уколико ови критеријуми не помогну у доношењу одлуке, односно избору између, на пример, два радника, у обзир се узимају следећи критеријуми: број чланова породице који остварују зараду – предност имају домаћинства са мањим бројем оних који зарађују; дужина радног стажа – предност имају они са дужим радним стажом; здравствено стање запосленог и чланова уже породице – предност имају они запослени који болују од неког тежег оболења, односно чији члан породице болује; број деце на школовању – предност имају они запослени који имају већи број деце на школовању.

Према Закону о раду, критеријум за утврђивање вишка запослених не може да буде одсуствовање запосленог са рада због привремене спречености за рад, трудноће, породиљског одсуства, неге детета и посебне неге детета. Такође, према Општем колективном уговору (члан 41), запослена жена са дететом до две године, у чијем домаћинству просечна примања по члану не прелазе минималну зараду, не може бити отпуштена као вишак.

Мере решавања вишка запослених

Национална служба за запошљавање, након добијања Програма, ради његову ревизију и предлаже додатне мере решавања вишка запослених као што су преквалификација, доквалификација или додатна обука запослених у циљу запошљавања вишка радника. Послодавац може и да предложи премештај запосленог на друго радно место у истој или сродној фирми и у том случају не долази до раскида уговора о раду.

Треба напоменути да на место, односно на послове запосленог који је добио отказ као вишак, послодавац нема право да запосли друго лице у року од шест месеци од дана престанка радног односа.

Отпремнина

Без обзира на број запослених и број отказа, уколико сте постали вишак, имате право на отпремнину пре раскида уговора о раду што значи да се уговор о раду не може отказати пре исплате отпремнине. Минималан износ је одређен законом и зависи од вашег укупног стажа и просечне зараде у протекла три месеца. Овај износ не сме бити мањи од трећине ваше просечне зараде за сваку годину стажа, односно четвртине по свакој години након десете године стажа. Треба нагласити да се под просечном зарадом подразумева нето зарада увећана за порезе и доприносе који се плаћају из зараде. Такође, просечна зарада не може бити мања од 50 одсто просечне зараде по запосленом у Републици.

На пример, ако сте запослени пет година и имали сте просечну плату 36.000,00 динара, минималан износ ваше отпремнине је 60.000,00 динара (принцип рачунања је следећи – 36.000/3*5), а ако имате 15 година стажа и исту просечну плату овај износ не сме бити мањи од 165.000,00 динара (принцип рачунања је следећи: 36.000/3*10+36000/4*5).

Уколико добијете ново запослење уз ангажовање послодавца у складу са Програмом решавања вишка запослених, немате право на отпремнину јер, у суштини, није дошло до раскида уговора о раду.

Новчана накнада за незапослене

По престанку радног односа имате право, као незапослени, на новчану накнаду, као и на здравствено, пензионо и инвалидско осигурање. Према члану 68 Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, потребно је да се пријавите на евиденцију Националне службе за запошљавање и да поднесете захтев за примање новчане накнаде у року од тридесет дана по престанку радног односа. Основни принцип рачунања износа новчане накнаде се заснива на просечним примањима у протеклих шест месеци који претходе прекиду радног односа и износи 50 одсто просечних примања. Ипак, постоје одређена ограничења у висини накнаде, тако она не сме бити ни виша од 160 одсто, нити нижа од 80 процената минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец у којем се обавља исплата новчане накнаде. Тако, на пример, ако је износ минималне зараде за одређени месец 16.000,00 динара, новчана накнада за тај месец не може бити мања од 12.800,00 динара, нити већа од 25.600,00 динара.

Постоји и опција да новчану накнаду, целокупан износ који вам следује, добијете једнократно као помоћ при самозапошљавању.

У Пошти нема вишка

Решавање евентуалног вишка запослених у Пошти регулисано је Колективним уговором за Јавно предузеће ПТТ саобраћаја „Србија", и то члановима 105, 106 и 107. Сматрамо синдикалним успехом што нисмо имали потребу да се позивамо на ове чланове и што у нашем Предузећу нисмо имали проблеме са вишком радника.

Такође, на инсистирање синдиката, у неколико наврата је добровољно и уз стимулативне отпремнине из Поште отишло близу три хиљаде радника. Нама је јако битно да нико није остао без посла и приоритет у нашем раду ће и даље остати чување радних места нашег чланства.

У нашем Колективном уговору стоји да, уколико код Послодавца услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављање одређених послова, или уколико се у обављању одређених послова утврди вишак за најмање 20 запослених у периоду од 90 дана, Послодавац је обавезан да пре доношења Програма решавања вишка запослених, са репрезентативним синдикатима закључи споразум о критеријумима за решавање вишка запослених и о начину збрињавања запослених, којима престаје радни однос по том основу.

При проглашењу вишка запослених, на основу члана 105. Колективног уговора, у складу са критеријумима утврђеним Програмом решавања вишка запослених, обезбедиће се да првенствено престане радни однос запосленима:

1. који у календарској години испуњавају, или ће у наредне две године испунити један од услова за остваривање права на пензију;

2. који добровољно прихвате да им престане радни однос;

3. који имају краће време проведено у радном односу код Послодавца.

За случај отказа уговора о раду због технолошких, економских или организационих промена, наш послодавац је дужан да запосленом исплати отпремнину пре престанка радног односа и то за:

1. првих десет година проведених у радном односу - 350 евра, у динарској противвредности, за сваку навршену годину стажа осигурања;

2. једанаест и више година проведених у радном односу – 330 евра, у динарској противвредности, за сваку навршену годину стажа осигурања.

ЗАКОН О СПРЕЧАВАЊУ ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се: забрана злостављања на раду и у вези са радом; мере за спречавање злостављања и унапређење односа на раду; поступак заштите лица изложених злостављању на раду и у вези са радом и друга питања од значаја за спречавање и заштиту од злостављања на раду и у вези са радом.

Сви појмови употребљени у овом закону у мушком роду подразумевају исте појмове у женском роду.

Примена Закона

Члан 2.

Одредбе овог закона односе се на послодавце, запослене у складу са законом којим се уређује рад, законом којим се уређују права и обавезе државних службеника и намештеника и законом којим се уређују права и обавезе запослених у јединицама територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и на лица ангажована ван радног односа, као што су лица која обављају привремене и повремене послове или послове по уговору о делу или другом уговору, лица на допунском раду, лица на стручном оспособљавању и усавршавању код послодавца без заснивања радног односа, волонтере и свако друго лице које по било ком основу учествује у раду послодавца (у даљем тексту: запослени).

Члан 3.

Одредбе овог закона примењују се и на случајеве сексуалног узнемиравања, у складу са законом којим се уређује рад.

Стварање здраве и безбедне радне околине

Члан 4.

Послодавац је дужан да, у циљу стварања услова неопходних за здраву и безбедну радну околину, организује рад на начин којим се спречава појава злостављања на раду и у вези са радом и запосленима обезбеђују услови рада у којима неће бити изложени злостављању на раду и у вези са радом од стране послодавца, односно одговорног лица или запослених код послодавца.

Забране у вези са злостављањем

Члан 5.

Забрањен је било који вид злостављања на раду и у вези са радом (у даљем тексту: злостављање), као и злоупотреба права на заштиту од злостављања.

Појам злостављања и извршиоца злостављања

Члан 6.

Злостављање, у смислу овог закона, јесте свако активно или пасивно понашање према запосленом или групи запослених код послодавца које се понавља, а које за циљ има или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог и које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада или доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор.

Злостављање, у смислу овог закона, јесте и подстицање или навођење других на понашање из става 1. овог члана.

Извршиоцем злостављања сматра се послодавац са својством физичког лица или одговорно лице код послодавца са својством правног лица, запослени или група запослених код послодавца, који врши злостављање из ст. 1. и 2. овог члана.

II. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА И ЗАПОСЛЕНИХ У ВЕЗИ СА ЗЛОСТАВЉАЊЕМ

Права, обавезе и одговорности послодавца

Члан 7.

Послодавац је дужан да запосленог, пре ступања на рад, писменим путем обавести о забрани вршења злостављања и правима, обавезама и одговорностима запосленог и послодавца у вези са забраном злостављања, у складу са овим законом.

Послодавац је дужан да, у циљу препознавања, превенције и спречавања злостављања, спроводи мере обавештавања и оспособљавања запослених и њихових представника да препознају узроке, облике и последице вршења злостављања.

Члан 8.

Послодавац је дужан да запосленог заштити од злостављања, у складу са овим законом.

Члан 9.

Послодавац одговара за штету коју одговорно лице или запослени вршећи злостављање проузрокује другом запосленом код истог послодавца, у складу са законом.

Послодавац који је накнадио штету коју је проузроковало одговорно лице или запослени има право да од тог лица или запосленог захтева накнаду износа исплаћене штете.

Права, обавезе и одговорности запосленог

Члан 10.

Запослени има право да писменим путем буде упознат са забраном вршења злостављања и правима, обавезама и одговорностима запосленог и послодавца у вези са забраном злостављања.

Запослени има право да код послодавца оствари заштиту од понашања које представља злостављање.

Члан 11.

Запослени је дужан да се уздржи од понашања које представља злостављање и понашања које представља злоупотребу права на заштиту од злостављања.

Запослени који врши злостављање, као и запослени који злоупотреби право на заштиту од злостављања, одговоран је за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радне дужности.

Злоупотребу права на заштиту од зло-

стављања, у смислу овог закона, чини запослени који је свестан или је морао бити свестан да не постоје основани разлози за покретање поступка за заштиту од злостављања, а покрене или иницира покретање тог поступка са циљем да за себе или другог прибави материјалну или нематеријалну корист или да нанесе штету другом лицу.

Члан 12.

Запослени који сазна за понашање за које оправдано верује да представља злостављање има право да иницира покретање поступка за заштиту од злостављања обавештавањем лица овлашћеног за подношење захтева за покретање тог поступка, у складу са овим законом.

III. ПОСТУПАК ЗА ЗАШТИТУ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА КОД ПОСЛОДАВЦА

Покретање поступка

Члан 13.

Ако се за злостављање не терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању подноси образложени захтев за покретање поступка за заштиту од злостављања непосредно том лицу.

Захтев из става 1. овог члана може поднети и представник синдиката, лице надлежно за послове безбедности и здравља на раду, представник запослених за безбедност и здравље на раду или одбор за безбедност и здравље на раду, уз писмену сагласност запосленог који сматра да је изложен злостављању.

Када није обавезно покретање поступка за заштиту од злостављања код послодавца

Члан 14.

Ако се за злостављање терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању може поднети захтев за покретање поступка посредовања непосредно том лицу.

Ако се за злостављање терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању може, до истека рока застарелости за покретање поступка за заштиту од злостављања код послодавца утврђеног овим законом, и без подношења захтева за покретање поступка посредовања код послодавца, покренути поступак пред надлежним судом.

Понуда посредовања и одређивање, односно избор посредника

Члан 15.

Послодавац је дужан да, по пријему захтева из члана 13. овог закона, у року од три дана, странама у спору предложи посредовање као начин разрешења спорног односа.

Послодавац може да прихвати захтев за посредовање из члана 14. овог закона, у року од три дана.

Запослени који сматра да је изложен злостављању, запослени који се терети за злостављање и представник послодавца (члан 13. овог закона), односно послодавац и запослени који сматра да је изложен злостављању (члан 14. овог закона) споразумно одређују или бирају лице за вођење поступка посредовања (у даљем тексту: посредник), у року од три дана од дана пријема предлога послодавца.

Члан 16.

За посредника може бити одређено, односно изабрано лице које ужива поверење страна у спору.

Посредник се може изабрати са списка посредника који се води код послодавца – у складу са колективним уговором, односно код органа, организације или установе за посредовање – у складу са законом.

Посредник се може изабрати и са списка посредника социјално-економског савета сачињеног на предлог социјалних партнера, као и списка удружења грађана чији су циљеви усмерени на послове посредовања, односно заштите од злостављања.

Посредник је неутрална особа која посредује између страна у спору у циљу решавања њиховог спорног односа.

Посредник је дужан да поступа независно и непристрасно.

Спровођење поступка посредовања

Члан 17.

Поступак посредовања је хитан.

Поступак посредовања спроводи се тако што посредник странама у спору помаже да постигну споразум.

У поступку посредовања, на захтев стране у спору, може да учествује и представник синдиката.

Поступак посредовања затворен је за јавност. Подаци прикупљени у току посредовања тајна су и могу се саопштавати само учесницима у поступку и надлежним државним органима у вези са поступком за заштиту од злостављања.

Члан 18.

Стране могу да се споразумеју о начину на који ће се поступак посредовања спровести.

Ако стране не постигну споразум о начину спровођења поступка, посредник ће спровести поступак посредовања на начин који сматра да је одговарајући, имајући у виду околности спорног односа и интересе страна у спору, уз поштовање начела хитности.

Посредник може да води заједничке и одвојене разговоре са странама у спору, као и да уз сагласност једне стране другој пренесе и предочи предлоге и ставове о појединим питањима.

Посредник може да даје предлог могућих начина за решавање спора, али не може странама у спору да намеће решење.

Уколико оцени да прети опасност од наступања ненакнадиве штете запосленом који сматра да је изложен злостављању, посредник може послодавцу доставити образложену иницијативу за предузимање мера из члана 24. овог закона – до окончања поступка за заштиту од злостављања.

Окончање поступка посредовања

Члан 19.

Поступак посредовања окончава се у року од осам радних дана од дана одређивања, односно избора посредника:

закључивањем писменог споразума између страна у спору;

одлуком посредника, после консултације са странама, да се поступак обуставља, јер даљи поступак није оправдан;

изјавом стране у спору о одустајању од даљег поступка.

Из оправданих разлога рок за окончање поступка посредовања може се продужити на максимално 30 дана од дана одређивања, односно избора посредника.

Кад поступак посредовања није успео

Члан 20.

Сматра се да поступак посредовања није успео ако:

1) стране у спору не одреде, односно не изаберу посредника у складу са чланом 15. став 3. овог закона;

2) се поступак посредовања оконча на начин из члана 19. тач. 2) и 3) овог закона.

У случају из става 1. тачка 1) овог члана, послодавац је дужан да подносиоцу захтева из члана 13. овог закона и запосленом који сматра да је изложен злостављању ако није подносилац тог захтева, достави обавештење да поступак посредовања није успео.

У случају из става 1. тачка 2) овог члана посредник је дужан да, најкасније у року од три дана од дана истека рока из члана 19. овог закона странама у спору и послодавцу достави одлуку о обустављању поступка, односно обавештење да је једна од страна у спору одустала од даљег поступка.

Садржај споразума о решавању спорног питања

Члан 21.

Споразум нарочито садржи мере које су усмерене на престанак понашања које представља злостављање, односно искључење могућности настављања таквог понашања – злостављања.

Дејство споразума постигнутог у поступку посредовања зависи од воље страна у спору, ако је споразумом обухваћено уређивање понашања у њиховом међусобном односу.

Споразум може садржати препоруке послодавцу у погледу отклањања могућности настављања злостављања (премештај запосленог у другу радну околину или друге мере које се тичу статуса и права страна у спору).

Послодавац може прихватити препоруке из става 3. овог члана ако су у складу са законом и његовом пословном политиком.

Рокови застарелости

Члан 22.

Право на подношење захтева за заштиту од злостављања код послодавца (члан 13. и члан 14. став 1. овог закона) застарева у року од шест месеци од дана када је злостављање учињено.

Рок из става 1. овог члана почиње да тече од дана када је последњи пут извршено понашање које представља злостављање.

За време трајања рока из става 1. овог члана и за време вођења поступка посредовања не теку рокови застарелости прописани законом за утврђивање одговорности запосленог за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радне дужности.

Поступак за утврђивање одговорности запосленог

Члан 23.

Послодавац је дужан да, ако поступак посредовања не успе, а постоји основана сумња да је извршено злостављање или је злоупотребљено право на заштиту од злостављања, покрене поступак за утврђивање одговорности запосленог за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радне дужности, у складу са законом.

Послодавац може запосленом који је одговоран за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радне дужности из става 1. овог члана, поред санкција прописаних законом, да изрекне једну од следећих мера:

1) опомена;

2) мера удаљења са рада од четири до 30 радних дана без накнаде зараде;

3) мера трајног премештаја у другу радну околину – на исте или друге послове, односно радно место, у складу са законом.

Ако запослени, коме је због вршења злостављања изречена мера из става 2. овог члана, у року од шест месеци поново изврши злостављање, послодавац може да му откаже уговор о раду, односно изрекне меру престанка радног односа, у складу са законом.

Мере за спречавање злостављања до окончања поступка

Члан 24.

Ако запосленом који сматра да је изложен злостављању према мишљењу службе медицине рада прети непосредна опасност по здравље или живот или ако му прети опасност од настанка ненакнадиве штете, послодавац је дужан да, до окончања поступка за заштиту запосленог од злостављања код послодавца, запосленом који се терети за злостављање изрекне једну од следећих мера:

1) премештај у другу радну околину – на исте или друге послове, односно радно место, у складу са законом;

2) удаљење са рада уз надокнаду зараде, у складу са законом.

Члан 25.

На поступак из чл. 23. и 24. овог закона сходно се примењују одредбе одговарајућих закона којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених из радног односа.

Право на одбијање рада

Члан 26.

Запослени, коме према мишљењу службе медицине рада прети непосредна опасност по здравље или живот, има право да одбије да ради ако послодавац не предузме мере из члана 24. овог закона.

У случају из става 1. овог члана запослени је дужан да, без одлагања, обавести послодавца и инспекцију рада о одбијању рада.

За време одбијања рада запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде коју је остварио у претходна три месеца.

Запослени који је одбио да ради дужан је да се врати на рад по предузимању мера из члана 24. овог закона од стране послодавца, а најкасније до окончања поступка заштите од злостављања код послодавца.

Запосленом који је одбио да ради не може да се откаже уговор о раду, односно изрекне мера престанка радног односа.

Заштита учесника у поступку

Члан 27.

Покретање поступка за заштиту од злостављања, као и учешће у том поступку не може да буде основ за: стављање запосленог у неповољнији положај у погледу остваривања права и обавеза по основу рада, покретање поступка за утврђивање дисциплинске, материјалне и друге одговорности запосленог, отказ уговора о раду, односно престанак радног или другог уговорног односа по основу рада и проглашавање запосленог вишком запослених, у складу са прописима којима се уређује рад.

Право на заштиту из става 1. овог члана има и запослени који укаже надлежном државном органу на повреду јавног интереса утврђеног законом, учињену од стране послодавца, а основано сумња да ће бити изложен злостављању.

Запослени, за кога се у складу са законом утврди да је злоупотребио право на заштиту од злостављања, не ужива заштиту у смислу става 1. овог члана.

Правила понашања послодаваца и запослених

Члан 28.

Правила понашања послодаваца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду прописује министар надлежан за рад.

IV. СУДСКА ЗАШТИТА

Покретање поступка

Члан 29.

Запослени који сматра да је изложен злостављању од стране послодавца са својством физичког лица или одговорног лица у правном лицу може против послодавца да поднесе тужбу пред надлежним судом у року из члана 14. став 2. овог закона.

Право да поднесе тужбу против послодавца због злостављања на раду или у вези са радом има и запослени који није задовољан исходом поступка заштите од злостављања код послодавца, у року од 15 дана од дана достављања обавештења, односно одлуке из члана 20. ст. 2. и 3. и члана 23. овог закона.

Тужбом из ст. 1. и 2. овог члана не може се побијати законитост појединачног акта послодавца којим је решавано о правима, обавезама и одговорностима запосленог из радног односа. Против тог акта запослени има право на судску заштиту – у складу са посебним законом којим је прописана судска заштита.

Спор из ст. 1. и 2. овог члана јесте радни спор.

Ако овим законом нису предвиђена посебна правила, у споровима за остваривање судске заштите због злостављања на раду или у вези са радом сходно се примењују одредбе закона којим се уређује парнични поступак.

Садржина тужбе

Члан 30.

У поступку пред надлежним судом запослени који сматра да је изложен злостављању може да захтева:

1) утврђење да је претрпео злостављање;

2) забрану вршења понашања које представља злостављање, забрану даљег вршења злостављања, односно понављања злостављања;

3) извршење радње ради уклањања последица злостављања;

4) накнаду материјалне и нематеријалне штете, у складу са законом;

5) објављивање пресуде донете поводом тужби из тач. 1-4. овог члана.

Терет доказивања у судском поступку

Члан 31.

Ако је у току поступка тужилац учинио вероватним да је извршено злостављање из члана 6. овог закона, терет доказивања да није било понашања које представља злостављање је на послодавцу.

Хитност поступка

Члан 32.

Поступак у парницама за остваривање заштите од злостављања јесте хитан.

Суд ће тужбу са прилозима доставити туженом на одговор у року до 15 дана од дана пријема тужбе.

Привремене мере

Члан 33.

У току поступка суд може, по предлогу странке или по службеној дужности, одредити привремене мере ради спречавања насилног поступања или ради отклањања ненакнадиве штете.

У привремене мере нарочито спадају забрана приближавања, као и забрана приступа у простор око места рада запосленог који учини вероватним да је изложен злостављању.

Суд ће одлуку о одређивању привремене мере по предлогу странке донети у року до осам дана од дана предаје предлога.

Против решења о одређивању привремене мере није дозвољена посебна жалба.

V. НАДЗОР

Члан 34.

Надзор над спровођењем овог закона код послодавца врши инспекција рада, односно управна инспекција.

У вршењу надзора инспекција из става 1. овог члана поступа у складу са законом којим се уређују њена овлашћења.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

Новчаном казном у износу од 200.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица, ако:

1) не изрекне меру за спречавање злостављања до окончања поступка (члан 24);

2) откаже уговор о раду, односно изрекне меру престанка радног односа супротно одредбама овог закона (члан 26. став 5);

3) поступи супротно одредбама овог закона о заштити учесника у поступку за заштиту од злостављања (члан 27).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник.

Новчаном казном од 10.000 до 40.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу.

Члан 36.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица, ако не упозна запосленог са забраном вршења злостављања у складу са одредбама овог закона (члан 7. став 1. и члан 37).

Новчаном казном од 10.000 до 40.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник.

Новчаном казном од 5.000 до 30.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.

Послодавац је дужан да обавезу из члана 7. став 1. овог закона изврши према запосленима који су код њега у радном односу на дан почетка примене овог закона, у року од 30 дана од дана почетка примене овог закона.

Члан 38.

Подзаконски акт из члана 28. овог закона министар ће донети у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 39.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се по истеку 90 дана од дана његовог ступања на снагу.

ПОШТАРОВ ЛЕТ

(ИНТЕРВЈУ СА ДИРЕКТНОМ СНАГОМ ИСПОВЕСТИ)

Бранко Калајановић: Немој, па се не бој!

Када сте се и где запослили?

У Загребу 15. јула 1978. године, а у пошти у Чачку 1983. године.

Шта не бисте радили?

Оно у шта не верујем.

Колико просечно дневно спавате?

Мало у односу на друге, мислим да је то губљење времена. Или се, можда, варам.

Шта сте недавно сањали?

Толико тога, јер... романтичар је стално између сна и јаве.

Коју пословицу највише цените?

„Немој, па се не бој". А шаљиву: „Само будале побеђују у животу, зато што паметни виде исувише препрека, па одустану и пре него што почну".

Који део дана, седмице и године највише волите?

Свитање, викенд, лето и светлост у августу.

Где радије идете: на море, у планину, на језера или у бању?

Златибор је моја велика љубав и остварење мојих жеља.

Када сте били на зимовању?

Прошле године, скијашки викенд на Копаонику.

Чега се плашите?

Да човек човеку буде вук. Или, да вук вуку буде човек.

Када се осећате као у клопци?

Зар цео живот нисмо помало заробљеници нечега или некога?

Чему се највише радујете?

Кад волим и кад сам вољен.

Шта је то синдикална борба?

Окренути беговску пирамиду наопачке. Као левичар и синдикални борац мислим да је то и борба против глобализације и неолиберализма. Заправо, верујем и борим се да Бог и Човек, а не само Тржиште, буду регулатори вредности.

Један од несумњивих првака нашег Синдиката, Бранко Калајановић, плени отвореношћу, сталоженошћу, отменом мудрошћу, одличним познавањем синдикалног покрета и огромном енергијом. На Изборној скупштини на Златибору, као кандидат за секретара, одржао је беседу за памћење: искрену, искричаву, набијену чињеницама и са јасним оценама стања у Синдикату и компанији. Од 88 делегата, њих 66 дали су му глас поверења у озбиљној конкуренцији још два кандидата, чланова дотадашњег Извршног одбора.

Дипломирани економиста Бранко Калајановић секретар је Синдиката ПТТ радника Србије од 2005. године. Сада је започео други мандат. Рођен је 30. августа 1959. године у Земуну. Супруга Драгана запослена је у РЈ ПС у Чачку, а синови Игор и Лазар су средњошколци.

Од 1978. до 1983. године радио је као војно лице у Загребу, а након завршене Више ПТТ школе почиње са послом у тадашњем ООУР-у ПТТ Чачак.

У Пошти је био: шалтерски радник, контролор поштанског саобраћаја, управник поште првог реда Чачак 2, референт и организатор послова доставе, главни сарадник у Сектору за управљање ризиком.

Шта је то потрошачка корпа?

Трагично празна кошарица.

Ко је за вас синдикални лидер?

Лех Валенса.

Чију слику носите у новчанику?

Не носим новчаник.

Које новине читате?

Прво Спортски журнал, па остале.

Шта гледате на ТВ-у?

„Шојића" опуштено, Дневник ради потпунијег информисања, велике спортске догађаје...

Колико имате пријатеља?

Много, а у мом срцу има места за још више.

Шта највише цените код пријатеља?

Што су у мени пронашли огледало своје душе.

Какве сте нарави?

Пристојан и праведан.

О чему не желите да причате?

О повереним тајнама.

Шта никада не бисте опростили?

Превару.

Коме бисте желели да се извините?

Онима којима сам из нехата учинио нешто нажао.

Шта је за вас срећа?

Срећа је стање духа.

Како замишљате савршену срећу?

Успостављањем хармоније.

Коме ћете бити вечно захвални?

Родитељима и супрузи.

Шта је ваша најдрагоценија имовина?

Најдрагоценија ми је породица, а од имовине наследство.

Шта мислите о модерном добу?

Хвалимо културу, историју и традицију, а „уживамо" у „Великом брату", „Фарми" и „Гранд паради"...

Која нада држи човечанство?

Нада у боље сутра.

Да ли човечанство брзо или споро напредује?

Избалансирано, дакле: темпо диктира Творац. Ако убрзавамо материјални аспект, заостаје духовни...

Шта мислите о транзицији?

Ја сам се родио, растао и сада живим у „прелазном периоду", тако се некако звао, тако некако и сада изгледа...

Коју боју одеће најрадије носите?

Сиво-плаву.

Кои писца најрадије читате?

Мешу Селимовића.

Кои сликара највише цените?

Саву Шумановића.

Шта мислите о замкама живота?

Оно што ме не уништи, ојача ме.

Знате ли шта су секте?

Супротно од традиционалне цркве. Секте су опасне и велике замке.

Која дрога је најгора?

Можда Шарићева.

Којим се спортом бавите?

Сада прескачем „препреке".

Која писма најрадије пишете?

У електронској форми.

Да ли су поштари омиљени људи?

Они су огледало Поште, ја их „готивим", а народ их поштује.

Да ли сте гледали филм „Поштар" са Кевином Костнером?

Нажалост, нисам.

Коју песму најрадије певушите?

Има један кућерак у Срему.

Шта је пресудније: љубав или интерес?

Надам се да је сваком у интересу да воли и да буде вољен.

Дајте кратку дефиницију Поште?

Била је институција, а шта ће бити – видећемо.

За крај: кажите још нешто, шта год желите?

Panta rei. (Све тече, све се мења.)

(Б.С.)

ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА СИНДИКАТА ПТТ СРБИЈЕ

„Подељена туга упола је мања, подељена срећа два пута је већа"

Ови стихови песника Јована Јовановића Змаја најбоље описују смисао хуманитарне акције Синдиката ПТТ Србије у којој су дониране дечје болнице у Београду, Новом Саду и Нишу. Ратко Ристић, председник синдикалне организације Синдиката ПТТ-а у Новом Саду, у име чланства из Војводине, уручио је 20. априла Одељењу за хематологију Дечје болнице у Новом Саду поклон – машину за прање и сушење веша.

Уместо да са својим вршњацима упознају живот кроз радост и игру, тешко оболела деца која леже на овом одељењу суочена су са дуготрајним боравком у болници, а њихови родитељи, који са њима деле тешке тренутке на лечењу у

Ратко Ристић предаје поклон

овој установи, приморани су да у болници, која је њихов привремени дом, створе „кућне" услове.

„Особље болнице и родитељи оболеле деце помогли су нам да одаберемо најкориснији поклон. Они су изразили жељу да то буде баш машина која ће им олакшати прање и сушење веша док бораве у болници. Ми им на овај начин поручујемо да се тешки тренуци лакше преброде уз помоћ пријатеља. Запослени у Пошти су увек делили судбину друштва – нарочито када је тешко. Увек смо били спремни да помогнемо онима којима је помоћ најпотребнија, а наше велико срце овога пута смо показали бригом о деци", каже Ратко Ристић.

На то да од поштара увек могу рачунати на пружену руку, подсећаће их и натпис на машини на којој пише „Од радника Поште с´ љубављу".

ФИНАЛА 15. РАДНО-СПОРТСКИХ ТАКМИЧЕЊА ПОШТАРА СРБИЈЕ

У знаку јубилеја

У години јубилеја част да представља ПТТ систем на завршници 15. по реду Радно-спортских такмичења имало је стотинак такмичара. У улози домаћина био је град Кладово и хотел „Ђердап“ на Дунаву, који су приредили диван дочек поштарима уз сплет влашких игара КУД„Полет“ из Кладова и пуштањем голубова добродошлице. Овогодишњим такмичењима и учесницима у прелепом месту на Дунаву са богатим и разноврсним садржајима било је наклоњено и лепо време, тако да је домаћин приуштио гостима и незаборавно крстарење овом великом европском реком. Уз жељу да и 15. сусрети буду успешни, како на спортском, тако и на оном другом пољу, са новим пријатељ-

Новосађанке - победнице финала у одбојци за жене

ствима и лепим утисцима, игре је званично отворио Милош Мишчевић, заменик генералног директора Поште Србије.

РСИ у 2010. памтиће се и по томе да су у званични програм такмичења уврштене и две нове поштанске дисциплине – „Спретност у управљању мопедом и бициклом и руковању поштанским пошиљкама“ и „Брзина и тачност пријема докумената“. Обе нове дисциплине су се показале, поготово прва, као занимљиве и атрактивне, право освежење РСИ.

У новој дисциплини такмичарима ни мало није било лако, јер осим спретности у вожњи мопеда и бицикла, морали су и да брзо и

Шампиони у малом фудбалу - екипа Земуна

тачно рукују поштанским пошиљкама. Победио је Небојша Игњатов из РЈ „Сомбор“ са најмање казнених поена – 40. Друго место је освојио Драган Шћепановић из РЈ „Београдски венац“ са 70 негативних поена, док је трећим местом морао да се задовољи Радан Нешовић из РЈ „Прокупље“, који је зарадио такође 70 казнених поена, али је у корист другопласираног пресудило неискуство и мањи број година старости.

Такмичење у брзини и тачности пријема докумената одржано је у пошти 19320 Кладово, а победила је, захваљујући брзини, Славица Кривокапић из РЈ „Бор“, док је други био Зоран Новаковић из РЈ „Ваљево“, такође са само једном

Такмичење у брзини и тачности пријема докумената

грешком у куцању, али споријим временом. Такмичари регија 2 и 3 су дисквалификовани због више грешака у раду. У најатрактивнијој дисциплини „Трчање у поштанским врећама“ Игор Радевић из РЈ „Крагујевац“ је освојио прво место,

Трчање у врећама - увек атрактивно такмичење

други је стигао на циљ Дарко Песлаћ из РЈ „Нови Сад“, док је Милан Станковић из РЈ „Прокупље“ поновио прошлогодишњи пласман и био трећи.

Фудбалери „Земуна“ успели су да победе у финалу екипу из РЈ „Ниш“, али тек након пенала, резултатом 5 : 4. Прво полувреме Нишлије су решиле у своју корист голом Јанковића у петом минуту из слободног ударца. У наставку, већ после три минута игре, представници Четврте регије су посустали и Миловановић је поравнао резултат на 1 : 1. Победник у финалном мечу на отвореном терену средњошколског центра, морао је бити решен тек после пенала, а главни актери

су поново били Јанковић као трагичар са беле тачке и Миловановић, који је реализовао одлучујући пенал и донео пехар и прво место РЈ „Земун“.

Одбојкашице РЈ „Нови Сад” сасвим заслужено су славиле у финалу против екипе из РЈ „Земун“ са 2 : 0, у сетовима 25 : 21 и 25 : 17. У мушкој конкуренцији одбојкаши РЈ „Лесковац“ су ове године приредили изненађење и победили екипу РЈ „Краљево“ са 2 : 0 (25 : 20, 25 : 15). Блок и напад Лесковчана је перфектно функционисао и пехар сасвим заслужено одлази на југ, а Милош Полић из победничке екипе, по мишљењу многих учесника и гостију ,незванично је и најбољи појединац 15. РСИ у Кладову. У ко-

Екипа РЈ „Бор“ преузела је титулу од кошаркаша из Јагодине

шаркашком финалу екипа РЈ „Јагодина“ није успела да понови прошлогодишњи успех, овог пута су се намерили на спремну, квалитетну и искусну екипу из РЈ „Бор“. Борани су тријумфовали са 60 : 54 (15 : 15, 15 : 7, 20 : 17, 10 : 15).

У стоном тенису Ненад Илић из РЈ „ГПЦ Београд“ наставља по старом, по осми пут је освојио титулу најбољег. Јордан Илић из РЈ „Краљево“ је освојио друго место, док је Владимир Петровић из Приштине био трећи. У женској конкуренцији такође се поновила прича, о титули су одлучивале опет исте Снежане и опет је тријумфовала Новосађанка, Радуловић, док се такмичарка Дирекције, Снежана Ивановић, морала задовољити другим местом. Треће место је освојила Гордана Ђорђевић из РЈ „Бор“.

О пласману у пикаду за жене

Пехар заслужено одлази на југ: Одбојкаши РЈ „Лесковац“

овога пута је одлучивао само један круг више или мање. Јасни Шошкић из Земуна титулу је донело 59 кругова, док је Јелени Савић из РЈ „Крушевац“ са кругом мање припало друго место. Треће место са 57

Атрактивна дисциплина: Руковање поштанским пошиљкама

освојених кругова припало је Ђурђини Чанков из РЈ „Сомбор“. У „трећем полувремену“ прецизност и оштро око проверили су представници пословодства и синдикалци, међутим, није утврђено ко је имао више успеха, јер се нису прославили у, на око, лакој дисциплини.

Такмичење у шаху ове године је било појединачно у обе конкуренције, а поприште борби је била конгресна сала хотела „Ђердап“. Код жена победила је Јелена Златић из РЈ „Сомбор“ са 1,5 поена и скинула са трона девет година неприкосновену Миру Ђерић из Ужица, која је морала да се задовољи трећим местом са пола освојеног поена. Друга је била Анђелка Алексић из РЈ „Шабац“ са освојеним једним поеном. У мушкој конкуренцији победио је Душан Величковић из РЈ „Панчево“ са три освојена поена, друго место припало је Предрагу Ђурићу из Крагујевца, док се трећим местом морао задовољити Драган Раденковић из РЈ „Зајечар“.

Традиционална ревијална утакмица у малом фудбалу између екипа Синдиката и Пословодства замењена је одбојком на песку. Синдикалци су победили са 2 : 0 (21 : 17, 21 : 16) у утакмици која је у већем делу била занимљива, атрактивна и неизвесна. Победа је остварена захваљујући Снежани Ивановић, која је била играч утакмице и са неколико асова сво-

Одбојка на дунавском песку: Синдикалци су били бољи од Пословодства

јој екипи донела тријумф. У екипи Пословодства трудили су се Драгослав Рашинац и нишки тандем Јанојлић-Петровић, што је било недовољно за преокрет.

Братислав Нешић

МОМЧИЛО ИЛИЋ, ПОСЛОВОЂА АУТОМЕХАНИЧАРА У РЈ „АУТОПРЕВОЗ", СВЕЧАНО ИСПРАЋЕН У ПЕНЗИЈУ

На посао долазио први, а одлазио последњи

„Од слављеника сам као млад инжењер машинства могао да научим све о струци, међуљудским односима и родитељским дужностима. Он је оличење части и поштења. Никад није имао длаке на језику, да сваком каже оно што заслужује, и добро и лоше. Увек је био са својим радницима, без обзира какви проблеми су требали да се решавају", рекао је Милан Јовановић, доскорашњи директор РЈ „Аутопревоз" на свечаном испраћају Момчила Илића, који је 40 година предано радио у овој радној јединици. О слављенику његове колеге, које су напунили малу салу на првом спрату у седишту ове радне јединице на Вождовцу, кажу да је први долазио на посао, и то један сат пре почетка радног времена, а последњи одлазио са посла. На боловању је био само једанпут, 1973. године и то девет дана због повреде прста на нози.

Поклон другара за лакши рад у пензији: Тример за кошење траве

„Мој највећи успех је што сам 1965. године, као петнаестогодишњак, дошао из Ваљевске Каменице у Београд, да учим аутомеханичарски занат и постао цењен човек. Брзо сам напредовао: 1971. године постајем пословођа аутомеханичара. Четири године након повратка из ЈНА, а годину дана по женидби, добијам сина", прича свој живот Момчило Илић, незаборављајући да истакне да је данас његова највећа радост четворогодишња унука Јелена.

Синдикат ПТТ Србије цени и подржава рад својих чланова

„У раду сам увек тражио ону лепшу страну. Посебно сам волео рад са младима, према којима сам био и толерантан а понекад и ригорозан, али све за њихово добро, као и добро оних чији су животи зависили од исправности возила. Мото, кога сам се увек придржавао: рад, ред и дисциплина, без кога нема успеха, преносио сам и на њих", каже Момчило Илић, који је обучио око 30 младих колега, аутомеханичара, од којих су неки остали у Радној јединици а неки су данас успешни у приватном послу и у другим фирмама. Ипак, на инсистирање писца овог текста, помиње и оно што му је као ружна страна посла остало у сећању: „То је рад у периоду санкција, када смо резервне делове за возила набављали на отпадима, као и када Телеком Србија, у периоду од 2004. до 2006. године, није одржавао возила у нашој радној јединици". Али, није Момчило Илић био само добар радник и пословођа, већ је у два мандата био и председник Радничког савета некадашњег ООУР-а „Аутогаража".

Лична карта мога друга Моме

„То је било у данима младим
Све остављам почињем да радим.
Прво Мома контролор је посто
Поштен брате и био и осто.
После тога пословођу желе
„Момчило ће" једноставно веле
Приста Мома и радио доста
До пензије пословођа оста".

Инсерт из песме Драгомира Ђокића, познатијег као Брада, контролора и најбољег друга и сарадника Момчила Илића.

Брада испевао шаљиву песму о слављенику

„Неупоредиво боље управљање било је у време радничких савета него сада, у време управних одбора, јер се радило у комисијама и подкомисијама и запослени су, за разлику од данас, имали коме да се жале", истиче Илић, човек који је од првог дана у Синдикату ПТТ-а Србије, уз напомену „да му никад није пало на памет да га мења". А управо због таквог односа према раду и вредностима синдикалног организовања и деловања, слављенику су на свечаном испраћају, у име Синдиката ПТТ Србије, честитали и предали пригодан поклон Бранко Калајановић и Славко Топалов.

Ненад Новичић